

”Ei sitä turhaan sanota, että yhteistyössä on voimaa”:

Monialaisen yhteistyön merkitys asunnottomuuden vähentämiseen

Ida Vikman
Eveliina Virtanen

OPINNÄYTETYÖ
Lokakuu 2025

Sosionomin tutkinto-ohjelma

TIIVISTELMÄ

Tampereen ammattikorkeakoulu
Sosionomin tutkinto-ohjelma

VIKMAN, IDA & VIRTANEN, EVELIINA:

"Ei sitä turhaan sanota, että yhteistyössä on voimaa":

Monialaisen yhteistyön merkitys asunnottomuuden vähentämiseen

Opinnäytetyö sivua 49, joista liitteitä 8 sivua

Lokakuu 2025

Tutkimuksen tarkoituksena oli selvittää Pirkanmaan hyvinvointialueen etsivän työn työntekijöiden näkemyksiä monialaisen yhteistyön merkityksestä asunnottomuuden vähentämisessä. Tavoitteena oli tuoda esiin etsivän työn työntekijöiden näkemyksiä siitä, miten asunnottomuus näkyy heidän työssään ja minkälainen merkitys monialaisella yhteistyöllä on asunnottomuuden vähentämisessä. Työntekijät kuvasivat näkemyksiään asunnottomuudesta Tampereella sekä kehittämisehdotuksia, miten monialaista yhteistyötä voitaisiin vahvistaa.

Tutkimus toteutettiin kvalitatiivisena tutkimuksena. Aineisto kerättiin toteuttamalla neljä parihaastattelua Pirkanmaan hyvinvointialueen etsivän työn työntekijöille. Aineisto analysoitiin laadullisella sisällönanalyysimenetelmällä.

Tuloksista ilmeni, että monialainen yhteistyö on äärimmäisen tärkeää asunnottomuuden vähentämisen kannalta. Asunnoton ihminen tarvitsee usein samanaikaisesti useita eri palveluita, ja jokaiseen palveluun liittyy erilainen tietotaito ja näkökulma asiakkaan tilanteeseen. Tulokset myös osoittivat, että monialaista yhteistyötä tulisi kehittää. Kehittämiskohteeksi nousi resursointi, sillä tulosten perusteella on mahdollista, että toisinaan samaa työtä tehdään useaan kertaan. Tähän kehittämisehdotuksena voisi olla organisaatioiden väliset yhteiset työvälineet ja toimintamallit, joilla voitaisi vähentää päällekkäisyyttä. Muita kehittämiskohteita oli palvelujärjestelmäosaaminen ja asiakaslähtöisyys, jonka ratkaisuksi esitettiin lisäkouluttautumista.

Asiasanat: asunnottomuuden vähentäminen, monialainen yhteistyö, etsivä työ

ABSTRACT

Tampereen ammattikorkeakoulu
Tampere University of Applied Sciences
Degree Programme in Social Services

VIKMAN, IDA & VIRTANEN, EVELIINA:

“It’s no wonder they say there is strength in working together”:

The Importance of Multidisciplinary Collaboration in Reducing Homelessness

Bachelor's thesis 49 pages, appendices 8 pages
October 2025

The purpose of this thesis was to examine the perspectives of outreach workers in the Pirkanmaa welfare services area regarding the significance of multidisciplinary collaboration in reducing homelessness. The aim was to highlight outreach workers' views on how homelessness is reflected in their work and what role multidisciplinary collaboration plays in reducing homelessness. Through their experiences and reflections, the workers also described their views on homelessness in Tampere and provided ideas on how multidisciplinary collaboration could be strengthened.

The thesis was conducted through qualitative research. The data was collected through four pair interviews with employees of outreach work in the Pirkanmaa welfare services area. The data were analysed using qualitative content analysis. The findings highlight that multidisciplinary collaboration is extremely important in reducing homelessness. A homeless person often requires simultaneous support from multiple services, each with its own expertise and perspective on the client's situation. The results also indicate that multidisciplinary collaboration should be further developed. Resourcing emerged as a key area for development, as the results suggest that at times overlapping work occurs. A proposed improvement would be the use of shared tools and practices between organizations to reduce overlap. Other areas for development included knowledge of the welfare and service system, as well as client-centred practice, for which further training was suggested as a solution.

Keywords: reduction of homelessness, multidisciplinary collaboration, outreach work

SISÄLLYS

1	JOHDANTO	5
2	ASUNNOTTOMUUS	6
	2.1 Asunnottomuus käsitteenä	6
	2.2 Asunnottomuuden syyt	7
	2.3 Asunnottomuuden vähentämispolitiikka suomessa	9
	2.4 Asunnottomuus Tampereella	10
3	MONIALAINEN YHTEISTYÖ	13
	3.1 Monialaisen yhteistyön määritelmä	13
	3.2 Monialainen yhteistyö lainsäädännössä	14
4	ETSIVÄ TYÖ	16
	4.1 Etsivä työ työmuotona	16
	4.2 Etsivä työ lainsäädännössä	18
	4.3 Kohderyhmä	18
	4.4 Monialainen yhteistyö etsivässä työssä	19
5	OPINNÄYTETYÖN TOTEUTUS	21
	5.1 Tarkoitus, tavoite ja tutkimuskysymykset	21
	5.2 Tutkimusmenetelmät	21
	5.3 Aineiston hankinta	22
	5.4 Aineiston analysointi	23
6	TULOKSET	26
	6.1 Asunnottomuuden haasteet ja ilmenemismuodot Tampereella	26
	6.2 Etsivän työn työntekijöiden näkemyksiä monialaisuudesta	28
	6.3 Monialaisen yhteistyön kehittäminen	30
7	JOHTOPÄÄTÖKSET	33
8	POHDINTA	36
	8.1 Tutkimuksen luotettavuus ja eettisyys	36
	8.2 Jatkotutkimusehdotukset	37
	LÄHTEET	39
	LIITTEET	42
	Liite 1. Haastattelukysymykset	42
	Liite 2. Tiedote	43
	Liite 3. Suostumuslomake	44
	Liite 4. Tietosuojailmoitus	45

1 JOHDANTO

”Oma koti kullan kallis”, sanoo yhä harvempi – yksinelävien asunnottomuus kasvoi 377 hengellä viime vuonna. Hälyttävintä on, että yksinelävien asunnottomuus nousi ensimmäistä kertaa vuoden 2012 jälkeen. (Asunnottomat 2024, 5). Tämä kehitys osoittaa, että yhteiskunnalliset muutokset, kuten valtioneuvoston sosiaalietuuksien heikennykset ja kasvavat elinkustannukset, ovat ajaneet yhä useampia ihmisiä tilanteeseen, jossa asumisen turvaaminen ei ole itsestäänselvyys.

Asunnottomuus ilmiönä ei ole vain asunnon puuttumista, vaan siihen kytkeytyy usein sosiaalisia, yhteiskunnallisia, taloudellisia ja terveydellisiä haasteita, jotka vaikeuttavat itsenäistä asumista. Näitä ovat esimerkiksi mielenterveyden häiriöt, köyhyys, työttömyys ja palvelujärjestelmän monimutkaistuminen. Etsivällä työllä on keskeinen rooli asunnottomuuden ennaltaehkäisyssä ja siihen puuttumisessa, sillä se mahdollistaa avun tarjoamisen niille, jotka eivät itse hakeudu palveluiden piiriin. Monialainen yhteistyö eri toimijoiden, kuten sosiaali- ja terveydenhuollon, järjestöjen ja asuntoalan toimijoiden välillä on välttämätöntä, jotta asunnottomuutta voidaan tehokkaasti vähentää ja kohdata yksilöllisesti ihmisten erilaiset tarpeet. Asunnottomuuden kitkeminen edellyttää ennaltaehkäiseviä toimia, joustavia palvelupolkuja ja yksilöllistä tukea, jotta jokaiselle voidaan turvata oikeus kotiin ja ihmisarvoiseen elämään. Yksilöiden hyvinvoinnin ja yhteiskunnallisen osallisuuden turvaamiseksi, tulee katseet suunnata monialaisen yhteistyön sujuvaan työskentelyyn. Tästä nouseekin esiin tutkimuksen keskeinen kysymys: millainen merkitys monialaisella yhteistyöllä on asunnottomuuden vähentämisessä, vai onko sillä merkitystä?

2 ASUNNOTTOMUUS

2.1 Asunnottomuus käsitteenä

Asunnottomuus on näkyvä yhteiskunnallinen ja sosiaalipoliittinen ongelma, joka koskettaa marginaalista osaa väestöä. Siihen usein liittyy huono-osaisuus tai sen kasautuminen. Suomessa asunnottomiksi määritellään ne ihmiset, joilla ei ole omaa- tai vuokra-asuntoa, ja jotka asuvat ulkona tai ensisuojojissa tai tilapäisasumuksissa, asuntoloissa tai majoitusliikkeissä tilapäisesti asuvat, sekä erilaisissa laitoksissa asuvat. Näiden lisäksi asunnottomaksi voidaan luokitella myös henkilöt, jotka elävät sukulaisten ja tuttavien luona tilapäisesti. Asunnottomuudesta puhuttaessa täytyy ottaa huomioon myös piiloasunnottomuus. Piiloasunnottomuus on suhteellisen uusi ilmiö, joka ei näy tilastoissa. Piiloasunnottomuus ilmenee monella eri tapaa se voi ilmentyä esimerkiksi siten, että henkilö on kirjoilla jossain asunnossa, muttei voi asua siellä esimerkiksi väkivallan takia. (Lehtonen & Salonen 2008, 14, 23; Saari 2015, Asunnottomuus huono-osaisuuden ytimessä; Asunnottomat 2024, 4.)

Asunnottomuudesta voidaan myös puhua pitkä- tai lyhytkestoisena. Pitkäaikaisasunnottomuudesta voidaan puhua silloin kun henkilö on ollut asunnottomana vähintään vuoden tai asunnottomuus uhkaa pitkittyä yli vuoden sosiaalisten tai terveydellisten syiden vuoksi, tai henkilö on ollut asunnottomana toistuvasti viimeisen kolmen vuoden ajan. Lisäksi heillä on joko asumista vaikeuttava sosiaalinen tai terveydellinen häiriö tai heidän asunnottomuutensa on pitkittänyt toimimattomien tai puuttuvien tukipalveluiden vuoksi. Pitkäaikaisasunnottomia on asunnottomista kaikista vähiten, vaan suurin osa asunnottomista on asunnottomina korkeintaan vuoden verran. (Saari 2015, Asunnottomuus huono-osaisuuden ytimessä; Asunnottomat 2024, 4.)

Asunnottomuuden määrittely ei ole yksiselitteistä ja se voi olla tietyllä tapaa jopa mahdotonta, sillä sitä ympäröi vuosikymmenien kerrostumat käsitteitä ja tavat käsitteellistää. Asunnottomuuden määrittelyä myös vaikeuttaa se, että se on vahvasti sidoksissa sen hetkiseen yhteiskuntaan, aikaan ja kulttuuriin. Suomessa käytetään nykyään laajalti termiä *asunnottomuus*, mutta esimerkiksi englannin

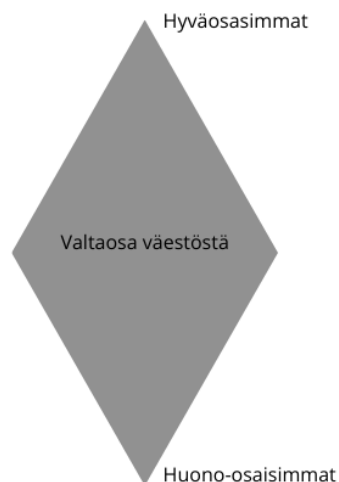
kielessä sanaa *homelessness* ja ruotsin kielessä sanaa *hemlöshet* käytetään usein, jolla viitataan kodittomuuteen asunnottomuuden sijaan. Näitä termejä saatetaan käyttää synonyymeina ja niitä saatetaan määritellä hyvin monella eri tavalla, joka vaikeuttaa asunnottomuuden yhtenäistä määrittelyä. (Granfelt 1998, 47; Erkkilä 2017, 307; Karjalainen 2010, 138.)

Asunnon puuttumien ei myöskään ole pelkästään, jonkin tavanomaisen hyödykkeen puuttumista, vaan se on useimmiten ihmisille myös *koti*, eli siihen liittyy tunneside. Oman asunnon omaaminen myös tarkoittaa, että ihmisellä on suljettava yksityinen tila, jonka käytöstä hän voi päättää. Tämä on tärkeä osa turvallisuuden tunnetta arjessa, joka puuttuu, kun omaa asuntoa ei ole. Asunto on myös iso osa ihmisen sosiaaliseen ympäristöön kytkeytymistä, joka vaikuttaa merkittävästi yksilön osallisuuden kokemukseen. (Saari 2015, Asunnottomuus huono-osaisuuden ytimessä.)

2.2 Asunnottomuuden syyt

Yksinkertaisesti selitettynä asunnottomuus on yhteiskunnallinen ongelma ja sen juurisyitä ovat eriarvoisuus, talouden suhdannevaihtelut sekä väestönkasvu ja kaupungistuminen. Riskitekijöitä asunnottomuuteen yksilötasolla voi olla esimerkiksi päihteiden käyttö, mielenterveyden häiriöt, eriarvoisuus, asuntopolitiikan puutteet, työttömyys, köyhyys, kouluttamattomuus, toimeentulovaikeudet, fyysiset sairaudet tai muut elämänhallintaa tai hyvinvointia vähentävät tekijät. Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskus ARAn vuoden 2024 tuoreesta asunnottomuus selvityksestä ilmenee, että asunnottomuuden kasvuun myös vaikuttaa pienten ja kohtuuhintaisten asuntojen puute, heikennykset sosiaaliturvassa ja toimeentulotukikäytännöissä, korkeat asumis- ja elinkustannukset, sekä maksuhäiriöiden ja vuokravelkojen lisääntyminen. (Fredriksson 2000, 45; VVA ry 2024 & Asunnottomat 2024, 5.) Näistä voidaan päätellä, että asunnottomuuden taustalla on kyse kasaantuneista ongelmista, eikä vain yhdestä ongelmasta. Tämä vaikuttaa merkittävästi siihen millaisilla keinoilla asunnottomuutta voidaan vähentää ja kuinka laaja-alaista yhteistyötä ja merkittävää muutosta yhteiskunnassa siihen vaaditaan.

Asunnottomuus saatetaan helposti selittää pelkästään yksilöstä johtuvista syistä, ja näin ollen voidaan vastuu asunnottomuudesta siirtää täysin asunnottomalle itselleen. Tämä ei kuitenkaan pidä paikkaansa, sillä yhteiskunnassamme on myös sellaisia syrjäyttäviä rakenteita, jotka ylläpitävät huono-osaisuuden, tässä tapauksessa asunnottomuuden kierrettä tai kestoja. Näistä voidaan puhua jakoina ja eroina, jotka ovat osa meidän yhteiskuntamme sosioekonomista rakennetta. Suomen sosioekonomista rakennetta on havainnollistettu tutkimuksen kuviossa 1. Tämän yhteiskunnallisen rakenteellisen eriarvoisuuden ymmärtäminen on olennaista, jotta asunnottomuutta voidaan ymmärtää ja selittää, sillä se vaikuttaa merkittävästi siihen, miten yksilö päätyy asunnottomaksi, millainen asema hänellä on asunnottomana ja miten asunnottomuus päättyy. (Saari 2015, Yhteiskunnan rakenteellinen eriarvoisuus, Yhteiskunnalliset jaot ja erot, Yhteiskunnalliset ja yksilölliset tekijät huono-osaisuuden taustalla.)

KUVIO 1. suomalaisen yhteiskunnan sosioekonominen rakenne (Saari 2015, Yhteiskunnan rakenteellinen eriarvoisuus).

Päivi Kvistin (2020) Pro -gradu tutkielmassa käsitellään oululaista asunnottomuutta ja millä tavalla sitä selitetään. Kvist tarkastelee tutkimuksessaan asunnottomuutta ilmiönä, että sosiaalisena ja julkisena ongelmana. Asunnottomuuden syitä voidaan tarkastella yksilötasolla, tällä tarkoitetaan sitä, millaisten asioiden yksilö itse kokee asunnottomuuden taustalla olevan. Kvist (2020) kuvailee asunnottomuutta moniulotteisena sosiaalisena ongelmana, jonka taustalla on monia

eri syitä, eli haasteet ovat yksilöllä usein kasaantuneet. Taustasyyt olivat sekä sosiaalisia, että terveydellisiä ja syyt saattoivat johtua lapsuudessa koetuista asioista. Suurimmat tekijät, jotka tutkimuksen mukaan vaikuttivat asunnottomuuteen, olivat sosiaalisten suhteiden kariutuminen esimerkiksi parisuhteen päättymisen, työpaikan menetys, sekä mielenterveys- ja päihdehäiriöt. (Kvist 2020,1, 43–45.)

2.3 Asunnottomuuden vähentämispolitiikka suomessa

Suomen asunnottomuuden vähentämispolitiikka juontaa juurensa 1960-luvulle, kun huoli nousi talvella jäteastioissa majoittuvista miehistä. 60-luvun loppupuolella useampi kymmenen miestä paleltui kuoliaaksi, kun Helsingin kaupungilla ollut asuntola suljettiin remontin vuoksi. Nämä kuolemantapaukset pakottivat päätöksentekijöitä tekemään toimia asunnottomuuden vähentämiseksi. Tämän jälkeen asunnottomuuspolitiikka on ollut osa valtakunnallista asuntopolitiikkaa ja valtakunnallisia asunto-ohjelmia. Vuosi 1987 oli merkittävä asunnottomuuden vähentämisen kannalta, sillä silloin oli kansainvälinen asunnottomuuden vuosi, jolloin suomessa virallisesti päätettiin poistaa asunnottomuus. (Saari 2015, Asunnottomuuden vähentäminen.)

Vuoteen 2023 asti Suomi oli edelläkävijä ja oli ainoa Euroopan maa, joka oli onnistunut saamaan asunnottomuuden määrän laskuun. Vuosina 2008–2022 yksin elävien asunnottomien määrä laski suomessa 54 prosenttia ja pitkäaikaisasunnottomien 68 prosenttia. (Asunnottomat 2008–2022.) Tilanne muuttui vuoden 2023 jälkeen, sillä yksinasuvien asunnottomuus kääntyi nousuun vuonna 2024. Sosiaaliturvan ja toimeentulotuen heikennykset, pienten ja kohtuu hintaisten asuntojen puute, korkeat asumis- ja elinkustannukset, sekä maksuhäiriöiden ja vuokravelkojen lisääntyminen ovat kaikki merkittäviä tekijöitä asunnottomuuden lisääntymiseen. (Asunnottomat 2024.) Voidaan siis todeta, että suomen pitkäjänteinen asunnottomuuspolitiikka on ollut onnistunutta, mutta nyt se vaatii päivitystä, sillä luvut ovat lähteneet huolestuttavasti nousuun.

Nykyään asunnottomuuspolitiikka on muotoutunut osana vuokra-asunto-, päihde- ja kriminaalipolitiikan kehitystä, ja sen eriytymistä muusta asuntopolitiikasta ovat vauhdittaneet sosiaalihuollon, päihde-, vammais- ja mielenterveyslain säädäntö, sekä työmarkkinoiden muutokset. Mitä järjestäytyneemmäksi yleinen asuntopolitiikka on tullut, sitä vahvemmin on määritelty asunnottomille omat erityispalvelut. (Saari 2015, Asunnottomuuden vähentäminen.)

Valtioneuvosto on vuonna 2023 tehnyt selvitysraportin asunnottomuuden poistamiseksi vuoteen 2027 mennessä. Tästä selvitysraportista ilmenee mitä asunnottomuuden poistaminen tarkoittaa ja miksi se on välttämätöntä. Raportista myös ilmenee keinoja tavoitteen saavuttamiseksi. Yksi näistä keinoista on moniammatillisen liikkuvan tuen käyttöönotto ja vakiinnuttaminen hyvinvointialueella. Annalisa Sannino, Yrjö Engeström ja Emma Kärki (2020), ovat tehneet tästä kyseisestä aiheesta tutkimuksen, jonka tarkoituksena oli koota kokemuksia Jyväskylän moniammatillisen liikkuvan tuen Nopsajalka-tiimin toiminnasta. Tutkimuksessa todettiin liikkuvan työn ja pitkäkestoisen työn olevan tärkeää. Tuloksista myös ilmenee, että vahvojen *kumppanuuksien* muodostaminen on tärkeää työn onnistumisen kannalta, eli asunnottomuuden vähentämisen kannalta. (Sannino ym. 2023, 4, 17–20.)

Pirkanmaan hyvinvointialueen etsivä työ tekee juuri tutkimuksessa mainitun Nopsajalka -hankkeen tyyppistä työtä, eli matalankynnyksen, asiakkaan luokse tulevaa työtä. Sanninon ja kumppaneiden (2023) tutkimuksen tuloksia soveltaessa on erityisen tärkeää, että työ, jolla on asunnottomuuden vähentämisen kannalta tärkeä rooli, olisi myös saumaton yhteistyö eri toimijoiden kanssa. (Sanninon ym. 2023, 17–20.)

2.4 Asunnottomuus Tampereella

ARAN selvityksen mukaan asunnottomuus nousi Tampereella kasvuun vuonna 2024. Selvitystä varten kunnille lähetettiin asunnottomuuskysely ja sitä varten kunnat keräsivät asunnottomuustietoja yhdestä tai useammasta lähteestä. Näitä oli sosiaalipalveluiden rekisterit, kunnan vuokrataloyhtiöiden asunnonhakijarekisterit, palveluntuottajien asiakasrekisterit, Kelan toimeentulorekisteri sekä Digi- ja

väestötietoviraston väestörekisteri. Tampereella yksineläviä asunnottomia henkilöitä arvioitiin olevan 391, joista pitkäaikaisasunnottomia oli 92 ja naisia 86. Muihin kuntiin verrattuna asunnottomuus lisääntyi Tampereella eniten, jossa asunnottomia oli 117 enemmän kuin vuonna 2023. Myös pitkäaikaisasunnottomien määrä yli kaksinkertaistui vuodesta 2023. Nämä luvut ovat havainnollistettuna taulukossa 1 (Asunnottomat 2024, 3, 21.)

Kuvaus	Vuosi 2023	Vuosi 2024	Muutos
Yksineläviä asunnottomia	274	391	+117
Pitkäaikaisasunnottomia	33	92	+59
Naisten määrä	58	86	+28
Miesten määrä	216	305	+89

Taulukko 1. Asunnottomien määrä Tampereella vuosina 2024 ja 2023 (Asunnottomat 2024, 21; Asunnottomat 2023, 20).

Tampereen kaupungin uutisessa (2025) on haastateltu kehittämiskoordinaattori Elina Pekkarista ja Pirkanmaan hyvinvointialueen kehittäjäsosiaalityöntekijä Elina Perkiötä, ja heidän mukaansa asunnottomuuden nousu ei ole tullut yllätyksenä. Tampereella on suhteessa hakijoihin edelleen liian vähän edullisia asuntoja, jotka alittaisivat Kelan toimeentulotuen enimmäisasumismenot. Kohtuuhintaisia asuntoja on rakenteilla Tampereella yli 1800, joilla pyritään vähentämään asunnottomuutta. Syyt asunnottomuuteen ovat kuitenkin monimuotoisia, eikä pelkkä kohtuuhintaisten asuntojen lisääminen yksinään ratkaise ongelmaa. Asunnottomuuden kasvua selittävät osaltaan myös sosiaaliturvan muutokset, erityisesti toimeentulotuen asumismenojen rajaukset ja tiukentuneet kriteerit, jotka vaikeuttavat sopivan asunnon löytämistä. Tilanne on erityisen haastava yksin-asuville ja lapsiperheille, joille asumiskustannukset muodostavat merkittävän taloudellisen rasitteen. Samalla asumisneuvontapalvelujen tarve on kasvanut, minkä vuoksi Tampereella on lisätty asumisneuvojien määrää ennaltaehkäisevän työn vahvistamiseksi. Kaupunki painottaa lisäksi monialaista yhteistyötä hyvinvointialueen, järjestöjen, vuokranantajien ja muiden toimijoiden kanssa. Myös

mielenterveys- ja päihdepalvelujen riittävää resursointia pidetään välttämättömänä, jotta tuen puutteet eivät lisää riskiä ajautua asunnottomuuteen. (Tampereen kaupunki 2025.)

3 MONIALAINEN YHTEISTYÖ

3.1 Monialaisen yhteistyön määritelmä

Yhteistyötä eri ammattilaisten välillä, jotka edustavat eri organisaatioita, palveluja tai ammatteja, kuvataan monilla käsitteillä, kuten moniammatillinen (multidisciplinary), poikkitieteellinen (cross-disciplinary), viranomaisten välinen (interagency), organisaatioiden välinen (inter-organisational) ja ammattilaisten välinen (interprofessional) yhteistyö (Kvarnström 2011, 22–23). Kuitenkin näissä käsitteissä korostuu ammattiosaaminen tai toimiala. Lähtökohtaisesti näissä käsitteissä on sama ajatus kuin monialaisen yhteistyön käsitteessä, mutta monialaisen yhteistyön käsite tuo paremmin esiin sen, että kyse on myös eri toimialoista ja sektoreista, joiden ammattilaiset tekevät yhteistyötä. Se kuvaa toiminnan luonnetta siis laajemmin kuin edellä mainitut muut käsitteet. (Lybeck & Walldén 2011, 26–27.)

Monialaisen yhteistyön rinnalla voidaan käyttää käsitettä monitoimijaisuus, joka tarjoaa vielä laajemman viitekehyksen eri toimijoiden yhteistyölle. Siinä missä monialaisuus painottuu ammattiryhmien ja toimialojen väliseen yhteistyöhön, monitoimijaisuus kattaa lisäksi organisaatioiden, sektorirajojen, asiakkaiden ja heidän läheistensä osallistumisen. Monitoimijaisuus edellyttää jaettua vastuuta, yhteistä oppimista ja kykyä toimia rakentavasti erilaisten työorientaatioiden ja toimintakulttuurien rajapinnoilla. Tällaisessa yhteistyössä lähtökohtana on hyödyntää asiakkaiden läheisverkostoja, mutta ammattilaisilla on aina päävastuu prosessista. Tämän vuoksi monitoimijaisuuden käsitteen rinnalla on hyvä käyttää moniammatillisen tai monialaisen yhteistyön käsitettä. (Mönkkönen & Kekoni 2020, 215–217.) Monialainen yhteistyö ja monitoimijaisuus voidaan siis nähdä toisiaan täydentävinä. Ensimmäinen kuvaa ammattiryhmien ja -alojen välistä yhteistyötä, ja jälkimmäinen avaa yhteistyön laajempaa verkostoa ja siihen osallistuvien toimijoiden moninaisuutta.

Monitoimijaisuuden merkitys korostuu erityisesti asiakkaan hyvinvoinnin näkökulmasta. Tavoitteena on, että yhteistyö eri toimijoiden välillä tuottaa asiakkaalle kokonaisvaltaista ja hänen tarpeensa huomioivaa palvelua, jossa tietoa ja osaamista jaetaan ja toimintaa sovitetään yhteen asiakkaan parhaaksi. Käytännössä

tämä edellyttää paitsi juridisen ja eettisen osaamisen hallintaa myös kykyä toimia rakentavasti erilaisten toimintakulttuurien ja työroolien rajapinnoilla, ottaen huomioon asiakkaiden ja heidän läheistensä näkemykset (Mönkkönen & Kekoni 2020, 215–217).

3.2 Monialainen yhteistyö lainsäädännössä

Monialaisen yhteistyön toteuttamisesta on kirjattu sosiaalihuoltolakiin. Sosiaalihuoltoa toteutetaan niin, että toimijat tekevät yhteistyötä, jotta asiakkaalle voidaan tarjota hänen etunsa mukaisesti yhteen sovitettu kokonaisuus sosiaalihuollon ja tarvittaessa muiden hallinnonalojen palveluista. Työntekijän velvollisuutena on tarvittaessa ottaa yhteyttä yhteistyökumppaneihin, asiantuntijoihin sekä henkilön omaisiin tai muihin läheisiin, lain asettamien periaatteiden mukaisesti. (Sosiaalihuoltolaki 1301/2014.)

Sosiaalihuoltolain soveltamisoppaan mukaan monialainen yhteistyö on olennainen osa sosiaalihuollon perustyötä, sillä sen avulla voidaan varmistaa, että asiakkaat saavat oikea-aikaisia ja tarpeitaan vastaavia palveluja. Tämä korostuu erityisesti silloin, kun asiakkaan tilanne on monimutkainen ja vaatii useiden toimijoiden tukea. Asunnottomuuden vähentämisen näkökulmasta tämä tarkoittaa sitä, että sosiaalihuollon, terveydenhuollon, työvoimaviranomaisten ja järjestöjen on kyettävä toimimaan yhdessä ja sovittamaan palvelunsa yhteen. Yhteistyön onnistuminen edellyttää vastuiden selkeyttämistä, tiedonkulun turvaamista ja sitä, että eri toimijat tunnistavat oman roolinsa asiakkaan palveluprosessissa. (Sosiaalihuoltolain soveltamisopas 2024, 164–166.) Etsivän työn rooli korostuu tällaisissa tilanteissa, sillä työntekijä voi tuoda eri toimijat yhteen ja varmistaa, että asiakkaan tarpeet tulevat kokonaisvaltaisesti huomioiduiksi.

Vaikka sosiaalihuoltolaki edellyttää monialaisen yhteistyön toteuttamista, sen käytännön soveltaminen voi olla haastavaa. Haasteita voi syntyä esimerkiksi silloin, kun tietoja pitäisi jakaa eri ammattilaisten kesken ilman asiakkaan suostumusta tai kirjata asiakastietoja moniammatillisen työskentelyn yhteydessä. Myös virka-apun saaminen toisilta viranomaisilta voi ajoittain olla vaikeaa, vaikka laki

turvaa sosiaalihuollon viranomaiselle oikeuden saada tarvittavaa tukea tehtäviensä suorittamiseksi. Tällaisiin monialaisen yhteistyön eettisiin ja lainsäädännöllisiin kysymyksiin kiinnitetään huomiota joissakin erityislaeissa, kuten laissa sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista (L812/2000) sekä kirjaamiseen liittyen laissa sosiaalihuollon asiakasasiakirjoista (L254/2015). (Mönkkönen & Kekoni 2020, 218.)

4 ETSIVÄ TYÖ

4.1 Etsivä työ työmuotona

Työssä tarkastellaan ammatillista etsivää työtä, jota tehdään työikäisten kanssa. Ammatillisella etsivällä työllä tarkoitetaan työtä, jota tehdään palkkatyönä ja se tulee erottaa vapaaehtoisesti tehtävästä etsivästä työstä. Opinnäytetyössä etsivällä työllä, tarkoitetaan ammatillista etsivää työtä.

Etsivän työn ydintehtävä on sananmukaisesti etsiä, tunnistaa, löytää ja auttaa heitä, jotka tarvitsevat sosiaali- ja terveyshuollon palveluita, mutta eivät syystä tai toisesta käytä palveluita, löydä palveluita tai ole tullut niissä autetuiksi. Etsivässä työssä avuntarjonta viedään avuntarvitsijoiden luo, eli niihin paikkoihin missä he elävät ja oleilevat. Näitä paikkoja ovat esimerkiksi katu ja kauppakeskukset. Työntekijät eivät siis varmaksi tiedä mistä avuntarvitsijat löytyvät, vaan heidät pitää löytää. Avun tullessa asiakkaan omaan ympäristöön, antaa se asiakkaalle tilaisuuden rauhassa tutustua auttajiin ja muodostaa luottamussuhde omalla aikataululla. Tämä myös mahdollistaa palvelusta kieltäytymisen. (Huhtajärvi 2007, 446; Kaartinen-Koutaniemi 2012, 22–24, 15; Juhila 2018, Etsivä työ.)

Andersson (2013) määrittelee etsivällä työllä olevan kolme keskeisintä tehtävää, jotka ovat kontaktin luominen, sosiaalisen muutosprosessin käynnistäminen ja sosiaalisen tuen tarjoaminen prosessin ylläpitämiseksi. Huhtajärven (2007) ja Kartinen-Koutaniemen (2012) lisäksi myös Andersson korostaa, että etsivää työtä tehdään hyvin erilaisissa paikoissa. tyypillisesti ne ovat sellaisia paikkoja, jota etsivän työn työntekijä ei hallinnoi, joka vaikuttaa paljon siihen millaiseksi asiakassuhde muodostuu. Etsivän työn työntekijöillä ei myöskään ole kontrollivelvoitetta näissä paikoissa, eli heillä ei ole vallankäytön välineitä, johon voisi tai pitäisi nojautua, kuten joissain muissa sosiaalialan tehtävissä. (Huhtajärvi 2007, 446; Kaartinen-Koutaniemi 2012, 22–24; Andersson 2013, 175–177.)

Etsivässä työssä tärkeinä eettisinä kulmakivinä toimii vaitiolovelvollisuus, luottamuksellisuus ja subjektisuuden korostaminen, kuten missä tahansa ihmissuhde-

työssä. Vaitiolovelvollisuus on luottamussuhteen muodostumisen kannalta erityisen tärkeää, sillä kun asiakkaat uskovat, etteivät heidän tietonsa leviä eteenpäin, he uskaltavat käyttää työntekijöitä tukena ja apuna. Luottamussuhteen muodostuminen vie kuitenkin paljon aikaa, varsinkin jos asiakkaalle on sattunut paljon vastoinkäymisiä. Huhtajärvi (2007) rinnastaa luottamussuhteen muodostumisprosessia ystävyssuhteen muodostumisen kanssa. Siinä ollaan sensitiivisillä ja herkillä alueilla, joka luonnollisesti vie aikaa ja vaatii äärimmäistä luottamusta. (Huhtajärvi 2007, 446–448.)

Vasta luottamussuhteen muodostumisen jälkeen voidaan siirtyä psykososiaaliseen- muutos- ja motivointityöhön, joka on myös yksi etsivän työn tavoitteista. Tämän tarkoituksena on käynnistää muutoksia asiakkaan elämässä. Tarkoituksena on nähdä asiakas oman elämänsä asiantuntijana. Tarkoituksenmukaista ei ole nähdä asioita ongelmina, vaan enemmänkin pulmatilanteina, joita työntekijät pyrkivät katsomaan asiakkaan näkökulmasta. Nämä toimintatavat edistävät sitä, etteivät asiakkaat leimaudu, vaan heidän voimavarojansa ja resursseja tuetaan. (Huhtajärvi 2007, 448.)

Valtuttamisen teoriaa (*empowerment theory*) voidaan pitää yhtenä etsivän työn keskeisimpänä työorientaationa. Valtuttamisella tarkoitetaan vallan siirtämistä niille ketkä sitä tarvitsevat tai antaa heidän itse ottaa sitä. Valtautumisen avulla yksilö voi saavuttaa omia tavoitteitaan, hallita omaa elämäänsä ja sitä kautta saavuttaa mahdollisen parhaan elämänlaadun itselleen ja muille. Tässä etsivän työn rooli on merkittävä, sillä he pystyvät tukemaan asiakasta läpi prosessin. Etsivän työn ollessa mukana tarkoituksena ei kuitenkaan ole antaa valmiita, nopeita ratkaisuja, vaan auttaa asiakasta tunnistamaan omia vahvuuksiaan ja toimimaan autonomisesti. Tämän kaltaisella työskentelyllä voidaan myös saada asiakas motivoitumaan kohti pysyvämpää sosiaalista muutosta. Juhila (2006) myös peräänkuuluttaa, että yhteiskunnalla on myös merkitystä valtautumiseen. Yhteiskunnalla tulee olla tarpeeksi palveluita, työpaikkoja ja resursseja, jotta valtautuminen on mahdollista. (Juhila 2006, Valtautuminen; Filges, Dalgaard & Viinholt 2022, 5.)

4.2 Etsivä työ lainsäädännössä

Etsivä työ lisättiin sosiaalihuoltolakiin vuonna 2022, kun sosiaalihuoltolakia muutettiin. Tämä käytännössä tarkoitti sitä, että lain mukaan hyvinvointialueiden tulisi järjestää syrjäytymistä ehkäisevää etsivää työtä. (Sosiaalihuoltolaki 1280/2022.) Tämän tarkemmin laissa ei vielä ole etsivän työn luonnetta tai tavoitteita määritelty, johtuen mahdollisesti siitä, että se on suhteellisen uusi palvelu.

Sosiaalihuoltolain soveltamisoppaassa (2024) etsivä työ on sosiaalityön ja sosiaaliohjauksen menetelmä, jossa työntekijät jalkautuvat erilaisiin ympäristöihin ja tapahtumiin tavoittaakseen henkilöitä, joiden voidaan arvioida olevan sosiaalihuollon tuen tarpeessa. Tavoitteena on tunnistaa asiakkaan tilanne varhaisessa vaiheessa ja ohjata hänet sopivien palvelujen piiriin. Tyypillisesti etsivä työ ei edellytä asiakkaan henkilökohtaisten tietojen käyttöä eikä vielä synnytä varsinaista sosiaalihuollon asiakkuutta. Tämän vuoksi paikallisella tasolla on tärkeää sopia toimivista käytännöistä, jotta tuen tarpeessa olevat henkilöt ohjautuvat oikea-aikaisesti palvelutarpeen arviointiin ja sitä kautta heille tarkoitettuihin palveluihin. (Sosiaalihuoltolain soveltamisopas 2024, 37.)

Etsivä työ toteutuu usein monialaisessa yhteistyössä kunnan, järjestöjen, seurakuntien tai muiden kolmannen sektorin toimijoiden kanssa. Yhteistyö mahdollistaa resurssien kokoamisen ja asiakkaiden tilanteiden tarkastelun useasta näkökulmasta. Lisäksi etsivä työ voidaan kytkeä osaksi jo olemassa olevia palveluja, esimerkiksi päihdetyöhön tai päiväkeskustoimintaan, jolloin se vahvistaa palveluiden saavutettavuutta ja madaltaa asiakkaiden kynnystä hakea apua. (Sosiaalihuoltolain soveltamisopas 2024, 37)

4.3 Kohderyhmä

On todettu, että monia sosiaaliryhmiä ei tavoiteta ilman etsivää työtä esimerkiksi asunnottomia. Tiedotuksen puute, negatiiviset kokemukset palveluista, puutteellinen palveluntarjonta ja stigma, ovat kaikki syitä miksi ihmiset ovat estyneitä hakemaan itse sosiaali- ja terveydenhuollon palveluita ja ovat näin ollen ainoastaan etsivän työn tavoitettavissa. (Kaartinen-Koutaniemi 2012, 57–58.)

Kansalaiset, jotka ovat kokeneet kasautuvaa huono-osaisuutta voivat kokea useammin palvelujärjestelmän pirstaleisena, ja ovat usein monessa paikassa asiakkaana samanaikaisesti. Palvelujärjestelmän pirstaleisuus voidaan kokea siten, ettei tiedetä kuka mitään asiaa hoitaa tai kuka osaisi auttaa. Monipaikkaisuus voi johtaa myös siihen, että monessa erillisessä paikassa käsitellään samoja henkilökohtaisia asioita, omine sääntöineen ja rutiineineen, jotka kuormittavat asiakasta, varsinkin silloin, jos palvelusta ei saakaan tarvitsemaansa apua. (Juhila 2018, Asiakkaiden ja työntekijöiden paikat palvelujärjestelmässä.)

Poiskäännyttäminen on ilmiö mikä pitää tunnistaa, joka koskettaa etenkin huono-osaisia, tässä tapauksessa myös joitain etsivän työn asiakkaita. Poiskäännyttäminen on asiakkaan siirtämistä toisen palvelun vastuulle, sillä koetaan, ettei asiakas kuulu kyseisen palvelun piiriin. Äärimmäisessä tilanteessa asiakas torjutaan ja jätetään ilman palvelua, jos vastuutahoa ei löydykään. Tällaisissa tilanteissa asiakas, joka on usein heikossa ja haavoittuvassa tilassa jää oman itsensä, läheisten tai esimerkiksi etsivän työn työntekijöiden varaan. Tällöin voidaan todeta, että hyvinvointivaltio on epäonnistunut huolehtimaan kansalaisistaan, joista on luvannut huolehtia. (Juhila 2018, Asiakkaiden ja työntekijöiden paikat palvelujärjestelmässä.)

4.4 Monialainen yhteistyö etsivässä työssä

Etsivän työn kohderyhmän, kuten asunnottomien ongelmien monimutkaisuuden vuoksi yhteyden luominen ja tiivis yhteistyö eri palveluiden, sektoreiden ja toimijoiden välillä on erittäin keskeistä. Andersson (2013) kuvaa tätä prosessia "linkitykseksi" ("linkage"), joka korostaa palveluiden ja asiantuntijoiden välisten yhteyksien rakentamista asiakkaan tarpeiden ympärille. Linkityksen avulla pyritään varmistamaan, ettei asiakas jää palvelujärjestelmän väliin, vaan hänet ohjataan taroituksenmukaisiin palveluihin ja tukimuotoihin mahdollisimman oikea-aikaisesti. (Andersson 2013, 176.)

Etsivän työn työntekijöiltä edellytetään laajoja verkostoja, hyvää tietämystä yhteiskunnallisista muutosvoimista sekä kykyä sovittaa yhteen eri alojen asiantuntemusta. Käytännössä tämä voi tarkoittaa esimerkiksi sosiaalipalveluiden, terveydenhuollon, kolmannen sektorin ja asumispalveluiden osaamisen kokoamista asiakkaan yksilöllisten tarpeiden mukaisesti. Yhteistyön onnistuminen edellyttää palveluiden saatavuuden lisäksi myös työntekijän vahvoja vuorovaikutustaitoja ja kykyä toimia luottamusta herättävällä tavalla asiakkaan rinnalla. (Andersson 2013, 176.)

Monialaisen yhteistyön näkökulmasta etsivä työ on erityinen, sillä siinä yhdistyvät ammatillinen osaaminen ja kyky kohdata asiakas hänen omassa elämäntilanteessaan. Työntekijä toimii usein sillanrakentajana asiakkaan ja palveluiden välillä, mikä tekee monitoimijuudesta olennaisen osan etsivän työn arkea. Etsivän työn prosessissa mukana voivat olla niin julkisen sektorin, järjestöjen, vapaaehtoisten kuin asiakkaan läheisverkostonkin toimijat. Tämä havainnollistaa käytännön tasolla sitä, kuinka monialainen yhteistyö ja monitoimijuus täydentävät toisiaan etsivässä työssä. (Andersson 2013, 176, 181; Kekoni, Mönkkönen, Hujala, Laulainen & Hirvonen 2019, Moniammatillisuus käsitteinä ja käytänteinä.)

5 OPINNÄYTETYÖN TOTEUTUS

5.1 Tarkoitus, tavoite ja tutkimuskysymykset

Tutkimuksen tarkoituksena oli selvittää Pirkanmaan hyvinvointialueen Etsivän Työn työntekijöiden näkemyksiä monialaisen yhteistyön merkityksestä asunnottomuuden vähentämisessä. Tutkimuksen tavoitteena oli selvityksen kautta tuoda etsivän työn työntekijöiden näkemyksiä esiin, miten asunnottomuus näkyy heidän työssään ja minkälainen merkitys monialaisella yhteistyöllä on asunnottomuuden vähentämisessä sekä miten monialaista yhteistyötä voisi kehittää, jotta se palvelisi asiakkaita parhaalla mahdollisella tavalla.

Tutkimuskysymykset ovat:

1. Mikä merkitys monialaisella yhteistyöllä on asunnottomuuden vähentämisessä?
2. Miten monialaista yhteistyötä voisi kehittää?

5.2 Tutkimusmenetelmät

Tutkimusmenetelmäksi valikoitui kvalitatiivinen eli laadullinen tutkimus. Puusan ja Juutin (2020) mukaan laadullisen tutkimuksen tarkoitus on ymmärtää tutkimuksen kohteena olevien henkilöiden näkökulmia tutkimuksessa tarkasteltavasta ilmiöstä. Siinä painoarvo on tutkimuksen kohteena olevien henkilöiden kokemuksissa ja tunteissa, joten tällaista tutkimusta ei voi toteuttaa numeerisesti. Tämän vuoksi tutkimusmenetelmäksi ei valikoitunut kvantitatiivinen tutkimus. (Puusa & Juuti, 2020, Mitä laadullisella tutkimuksella tarkoitetaan.)

Tämä opinnäytetyö perustuu nimenomaan tutkimuksen kohteena olevien henkilöiden kokemuksiin ja ajatuksiin, jonka vuoksi on perusteltua, että tutkimusmenetelmäksi valikoitui kvalitatiivinen tutkimus. Lisäksi tämä tutkimustapa soveltuu hy-

vin asunnottomuuden tutkimiseen, koska ilmiöön liittyy vahvasti yksilöllisiä elämäntilanteita ja subjektiivisia näkemyksiä, joita ei voida kerätä pelkkien tilastojen tai määrällisen aineiston avulla. Jos haastattelussa kysytyjä kysymyksiä olisi käytetty esimerkiksi kyselyssä, vastaukset eivät olisi välttämättä olleet niin kattavia sekä työparien välinen vuorovaikutus olisi saattanut jäädä hyvin vähäiseksi. Laadullinen tutkimus myös mahdollistaa tutkimuksessa käsiteltyjen monisyisten ilmiöiden syvällisen tarkastelun sekä työntekijöiden kokemusten esiin tuomisen.

5.3 Aineiston hankinta

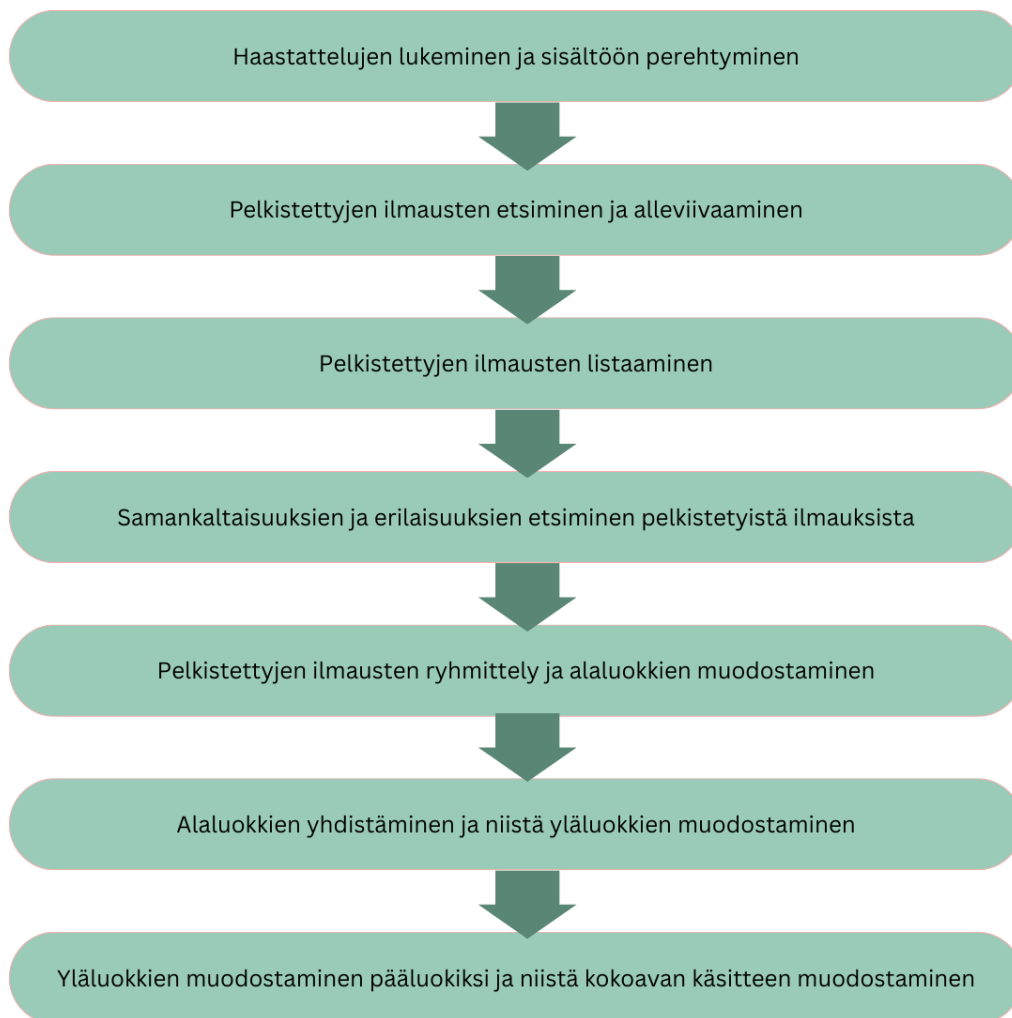
Opinnäytetyö toteutettiin yhteistyössä Pirkanmaan hyvinvointialueen Etsivän Työn kanssa ja työtä varten haastateltiin heidän työntekijöitään. Haastattelutavaksi valikoitui parihaastattelu. Haastattelut toteutettiin neljälle työparille erikseen, mutta viimeisessä haastattelussa, toinen työparista oli estynyt osallistumaan. Haastateltavien joukossa oli eri ikäisiä työntekijöitä, eri pituisilla työkokemuksilla. Tällä haastattelumenetelmällä Puusan ja Juutin (2020) mukaan saadaan tutkimukseen osallistuvien henkilöiden ääni mahdollisimman hyvin esiin, ja on juuri siksi hyvä tapa kerätä aineistoa laadulliseen tutkimukseen. Haastattelu myös antaa mahdollisuuden valita tutkimukseen henkilöitä, jotka ovat perehtyneitä tutkittavaan ilmiöön sekä edustavat jotain ryhmää, joka on relevantti tutkimuksen tarkoituksen ja tavoitteiden kannalta. (Puusa & Juuti, 2020, Laadullisen tutkimuksen olemus.)

Ajatuksena oli, että haastateltavat pääsevät jakamaan näkökulmiaan työparinsa kanssa ja näin saattavat herättävää toisissaan uusia ajatuksia tai yhteisten kokemusten kautta voivat täydentää toistensa kertomuksia. Tutkijoiden rooli haastattelun aikana oli antaa kysymyksillä keskustelun aiheita ja pyrkiä pitämään keskustelu aiheen sisällä. Kysymykset oli jaettu kahteen eri teemaan, jotka olivat asunnottomuus Tampereella ja monialaisen yhteistyön kehittäminen. Liitteessä 1 on haastattelukysymykset työpareille.

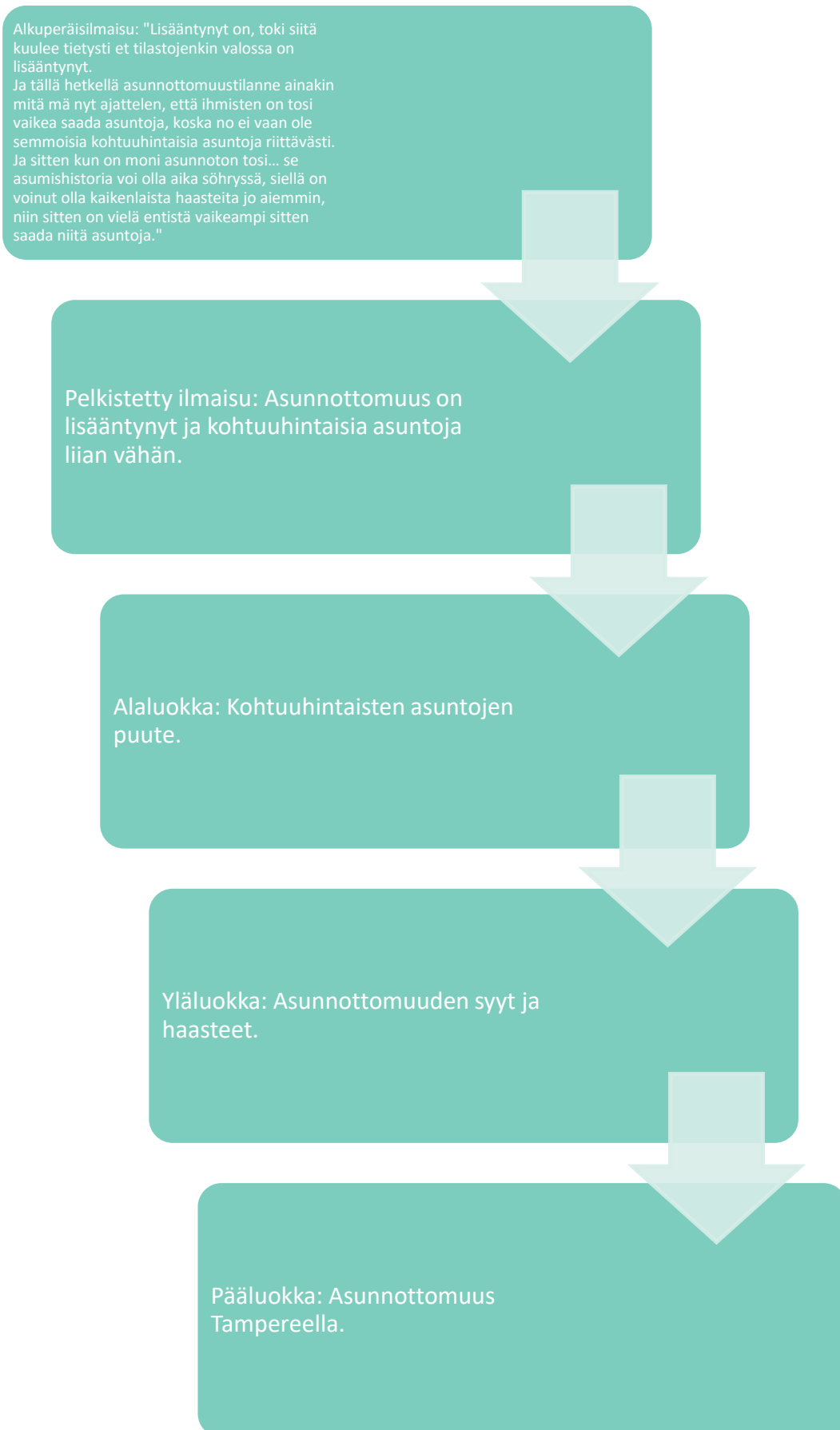
5.4 Aineiston analysointi

Opinnäytetyössä käytettiin aineistolähtöistä sisällönanalyysiä. Tuomi ja Sarajärvi (2018) kuvailee sen tarkoituksen olevan luoda teoreettinen kokonaisuus tutkimusaineistosta eli analyysi perustuu suoraan kerättyyn aineistoon ilman valmiita teoreettisia malleja tai oletuksia. Siinä tutkija pyrkii löytämään aineistosta teemoja, kategorioita ja rakenteita ilman ennalta määriteltyjä luokkia. Analyysin tavoitteena on jäsentää aineisto siten, että keskeiset teemat ja merkitykset tulevat esille tutkimuskysymysten näkökulmasta. (Tuomi & Sarajärvi 2018, Laadullisen analyysin muodot.)

Aineistolähtöinen sisällönanalyysi etenee vaiheittain. Nauhoitetut haastattelut litteroitiin Word-tiedostoihin ja litteroitua tekstiä tuli 42 sivua. Seuraavaksi aineistoa aloitettiin pelkistämään poimimalla tutkimuskysymysten kannalta olennaiset asiat. Aineistoa tulee käydä läpi useaan otteeseen ja merkata ne ilmaukset, jotka kuvaavat tutkittavaa ilmiötä. Sitten ilmaukset ryhmiteltiin samankaltaisuuden perusteella alaluokiksi, jolloin toistuvat asiat yhdistetään niitä kuvaavien käsitteiden alle. Sen jälkeen tulee abstrahointivaihe, jossa alaluokista muodostetaan yläluokkia ja edelleen pää, jotka tiivistävät aineiston keskeiset merkitykset. Abstrahointi mahdollistaa aineiston sisällön tiivistämisen ja käsitteellistämisen siten, että tutkimuksen tulokset ovat systemaattisia ja yleistettävissä laajempaan kontekstiin. (Tuomi & Sarajärvi 2018, Aineistolähtöinen sisällönanalyysi.) Alla olevassa kuviossa 2 on havainnollistettu aineistolähtöisen sisällönanalyysin prosessia sekä kuviossa 3 on esimerkki, miten alkuperäisestä ilmauksesta on päädytty yhteen pääluokkaan. Tämän tutkimuksen sisällönanalyysissä käytettiin Word-tiedostoa. Tutkimuksen tulososiossa on avattu aineistoa, käyttäen haastateltavien lainauksia.

KUVIO 2. Aineistolähtöisen sisällönanalyysin eteneminen. (Tuomi & Sarajärvi 2018, aineistolähtöinen sisällönanalyysi.)

KUVIO. 3. Esimerkki aineistolähtöisestä sisällönanalyysistä.

6 TULOKSET

6.1 Asunnottomuuden haasteet ja ilmenemismuodot Tampereella

Kaikki haastateltavat kokivat asunnottomuustilanteen Tampereella haastavana. Puolet haastateltavista myös ilmaisivat asunnottomuuden lisääntyneen viime vuosien aikana. Monilla asunnottomilla on taustalla paljon asumishistoriaa, joista osa voi olla huonoa. Isommilla vuokrayhtiöillä on keskusteluyhteys toistensa kanssa, minkä vuoksi huonon asumishistorian omaavan ihmisen voi olla haastava saada asuntoa.

”Mulla ainakin tulee mieleen ensimmäiseksi se, että on paljon semmoisia vaikeasti asutettavia ihmisiä, joilla on tavallaan asumishistoria aika huonoa, niin ei saa vaan yksinkertaisesti enää mistään asuntoa, että semmoinen on nyt viimeaikainen, että kyllähän se tilastojenkin varjossa nyt on huonontunut. Ja se meidän työssä kyllä näkyykin.”

”Meidän asiakkuuksissakin on asunnottomien ihmisten määrä kyllä kasvanu. Koko ajan sitä niinku kuulee muilta työpareilta ja yhteistyötahoilta ja ihan uutisista ja muutenkin, että on lisääntynyt kyllä.”

Suurin osa haastateltavista ilmaisi kohtuuhintaisten asuntojen puutteen Tampereella. Kulujen nousut ovat vaatineet rakennuttajia ja vuokra-asuntoja vuokraavien yhtiöiden ja yksityishenkilöiden nostamaan vuokria, mutta perustoimeentulotuesta hyväksyttävien asumismenojen kuntakohtaiset rajat ovat samaan aikaan laskeneet, joka on johtanut siihen, että kohtuuhintaisia asuntoja ei ole tarpeeksi. Lakimuutos toimeentulotuesta tuli voimaan 1.4.2024, jonka jälkeen Kela voi myöntää toimeentulotukea asumiskuluihin vain enintään kuntakohtaisten enimmäismäärien verran, ellei asiakkaalla ole lain mukaisia erityisperusteita ylitykselle (Kansaneläkelaitos 2024). Entistä useampi vuokranantaja ei myöskään asuta luottotiedottomia henkilöitä, joka vaikeuttaa asunnottomien henkilöiden tilannetta entisestään.

”Tällä hetkellä asunnottomuustilanne ainakin mitä mä nyt ajattelen, että ihmisten on tosi vaikea saada asuntoja, koska no ei vaan ole semmoisia kohtuuhintaisia asuntoja riittävästi. Se asumishistoria voi olla aika söhryssä, siellä on voinut olla kaikenlaisia haasteita jo aiemmin, niin sitten on vielä entistä vaikeampi saada niitä asuntoja.”

”Musta tuntuu et nykyään ollaan vielä tiukempia ja osittain siinä, että pitää olla luottotiedot. Esimerkiksi, niitä jotka tarjoaa luottotiedottomille on sitten jotenkin aika puun takana.”

Osalla ihmisistä asunnottomuustilanne voi johtua omasta tahdosta. Asunnon ylläpitäminen vaatii paljon resursseja ja voimavaroja ihmiseltä, jotka voivat olla tietyissä elämäntilanteissa vähäiset. Moni tarvitsisi tiivistä tukea kotiin myös asunnon saamisen jälkeen, mutta vähäisten resurssien myötä tämä ei aina ole mahdollista, joka voi johtaa siihen, että ihminen kokee asunnottomuuden helpomaksi valinnaksi asunnon ylläpitämisen sijaan. Mielenterveys- ja päihdeongelmissa on myös suuri rooli monien asunnottomien elämässä, ja ne voivat vaikeuttaa huomattavasti asunnon ylläpitämiseen vaadittavaa arjenhallintaa.

”Mä koen sen (asunnottomuustilanteen) haastavana, koska mä en tiedä, että päästäänkö koskaan semmoiseen tilanteeseen, että kaikilla olisi asunnot, koska monet haluaa myöskin olla kodittomia.”

”Mikäli antaa jotain, tulee samalla myös saada jotain esimerkiksi, mikäli vuokranantaja antaa asunnon, tulisi asukkaan saada tarvitsemansa palvelut asumisen turvaamiseksi, että se pitää nii olla jotenkin vastavuoroista siinä kohtaa.”

”Kaikkihan ei halua asuntoa myöskään, mutta jos hän on siihen itse valmis niin että sitä ei pompautettais, ja otettaisi pois.”

Tampereen kaupungin eri alueilla asunnottomuus näyttäytyy siten, että keskustan alueella katuasunnottomuus on yleisempää ja lähiöissä piiloasunnottomuus. Tämä voi johtua siitä, että yleensä kaupungin keskustoissa on enemmän palveluita ja julkisia tiloja, jotka helpottavat asunnottomien henkilöiden arjesta selviytymistä. Keskustoissa pystyy myös helpommin ylläpitämään sosiaalisia suhteita, mikä on tärkeä osa jokaisen yksilön elämää.

”Esimerkiksi keskustan alueella, yleisesti ottaen ehkä just se katuasunnottomuus tai semmoinen näkyy enemmän, kuin vaikka jossain lähiössä, siellä se ehkä helposti sulkeutuu piiloasunnottomuuteen ja niihin asuntoihin.”

”Sitten mä ajattelen, että on myös paljon asunnottomuutta, mikä ei näy julkisesti että, niin kun ihmiset jotka asuu autoissa tai jossain metsämajoissa, niin ei välttämättä se näy kuitenkaan sitten katukuvassa tavallaan ollenkaan.”

6.2 Etsivän työn työntekijöiden näkemyksiä monialaisuudesta

Haastateltavat olivat yhtä mieltä siitä, että monialainen yhteistyö on keskeisessä roolissa asunnottomuuden vähentämisessä Tampereella. Eri toimijoilla, jokaisella on omat tietotaidot ja työvälineet, joiden yhdistämistä tarvitaan, jotta asunnottomuutta voitaisiin vähentää. Tarvitaan monta palvelua, jotta asiakkaan asiaa saadaan vietyä eteenpäin. Yleensä jokaisella toimijalla on oma näkökulma asiakkaan tilanteesta, joka edesauttaa sitä, että pystytään laaja-alaisesti auttamaan asunnottomia ihmisiä. Haastateltavat toivat kuitenkin esiin sen, että olisi tärkeää, että jollain toimijalla on kokonaiskuva asiakkaan tilanteesta, kun tarkoituksena ei ole pompotella asiakasta tarpeettomasti palvelusta toiseen.

”On tietysti tärkeää, että jotenkin pystytään laaja-alaisesti asunnottomia ihmisiä auttaa ja, että ihmiset tulee autetuksi mahdollisimman hyvin. Ja jotenkin se, että koska on eri toimijoita, joilla on eri spesifit niinku tietotaidot ja välineet, niin sitten jotenkin, että pystytään se

kaikkien potentiaali myös hyödyntämään sen ihmisen auttamiseksi ja asunnottomuuden vähentämiseksi, se on tärkeää.”

”Tuodaan niitä semmoisia niinku täsmäiskuja sitten sieltä eri toimijoilta tai niinku eri osalta sitä tiimiä, että jollain on se kokonaisuus ja sitten niinku haetaan niitä palasia. Sitten me voidaan täydentää sitä, niin jotenkin se on tärkeää, ettei se monialainen yhteistyö tarkoita sitä, että esimerkiksi pompotellaan paikasta toiseen, vaan että sitten pystytään hyödyntää niitä eri ammattilaisia siinä ihmisen tilanteessa.”

”Ei sitä turhaan sanota, että yhteistyössä on voimaa.”

Haastateltavien mukaan yhteistyötä haastaa yhteistyössä olevien eri toimijoiden joustamattomuus ja asiakkaan todellisuuden ymmärtämättömyys. Joissain palveluissa voi olla tiukkoja vaatimuksia asiakkuuden aloittamiseksi ja ylläpitämiseksi. Monet palvelut ovat vaikeasti saavutettavissa, tähän vaikuttaa esimerkiksi aukioloajat ja sijainti. Yhdessä haastattelussa nousi myös esiin tietosuojan tuomat haasteet. Siitä huolimatta, että työntekijällä on asiakkaan lupa luovuttaa tietoa, niin sitä ei aina pysty tai saa luovuttaa. Tämä on tietenkin asiakkaan edun mukaista, mutta voi vaikeuttaa yhteistyötä, jossa on tarkoituksena auttaa asiakkaan tilannetta.

”Parhaimmillaan on sujuvaa yhteistyö. Toki on valitettavan paljon haasteita ja sitä on varmaan niinku noi palveluiden riittämättömät resurssit, ja sitten just tää että kun palvelut on jäykkiä että niinku (haastateltavan nimi) puhu että ne hoitaa vaan oman tonttinsa tai siltä se ainakin näyttäytyy meille, että on ne tietyt raamit kun sitten mitä meillä ei taas oo.”

”Mutta voi myös olla tietosuojaan liittyviä haasteita. Semmoisia miten tieto kulkee niinku toimijoiden välillä ja, että kuka voi vaikka olisikin asiakkaan lupa, niin luovuttaa ja mitä tietoa ja kenellekin voi ja pystyykö sitä tietoa vaihtamaan.”

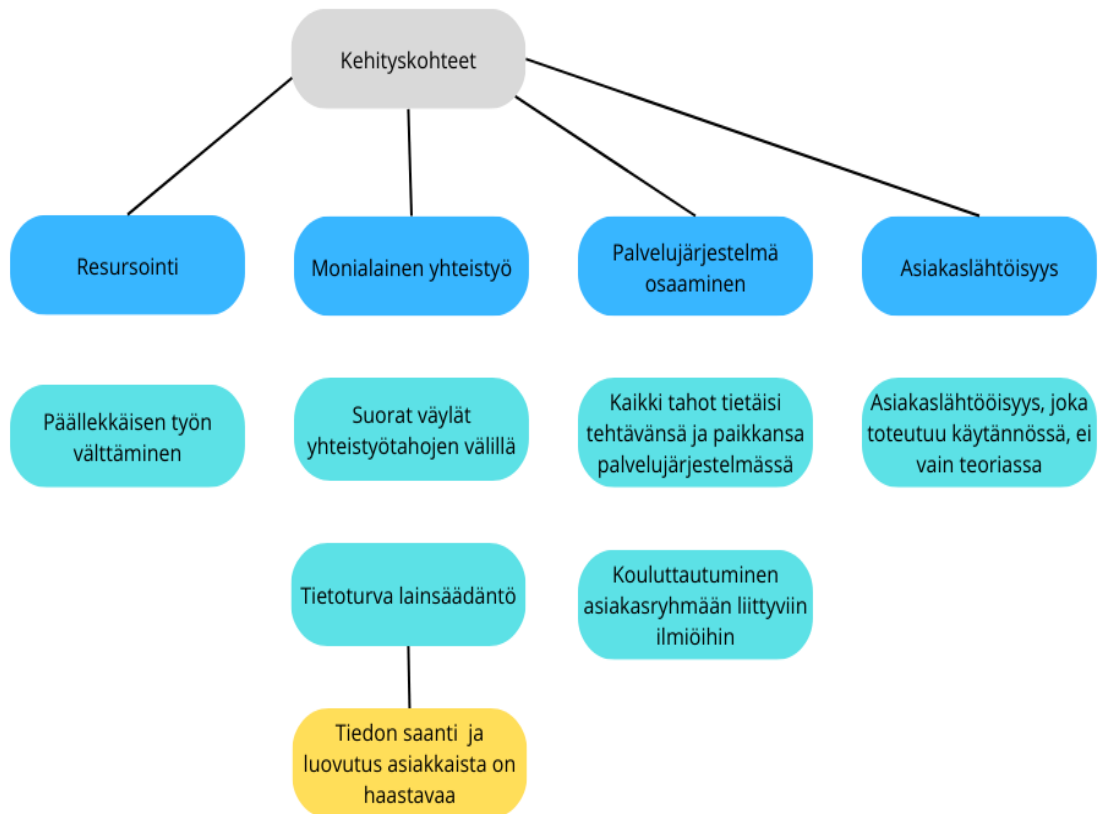
Haastateltavat kertoivat tekevänsä yhteistyötä lukuisten eri tahojen kanssa. Eniten yhteistyötä tehdään vuokranantajien, asumisyksiköiden, asunnottomuus työryhmän, sekä asunnottomille suunnattujen palveluiden ja hankkeiden kanssa. Etsivän työn rooli näissä yhteistyösuhteissa on toimia niin sanottuna välikapaleena ja ”tulkkina”. Tällä tarkoitetaan sitä, että etsivän työn työntekijät auttavat sanoittamaan asiakkaiden todellisuutta, sillä heillä on siihen tarvittavaa asiantuntijuutta. Tämä toimii myös asiakkaan suuntaan, välillä asiakkaan voi olla vaikea ymmärtää omia oikeuksiaan tai velvollisuuksiaan, jolloin etsivän työn työntekijät auttavat tulkitsemaan erinäisiä asioita. Etsivän työn rooli voi olla myös viestinvälittäjänä, sillä asiakkaalla ei välttämättä ole viestintään tarvittavia välineitä. Tätä suhdetta on havainnollistettu kuviossa 2.

”Miten mä ajattelen vuokranantajien ja monen muunkin toimijan kanssa niin semmoisena tulkkina ja adapterina toimitaan niinku suuntaan ja toiseen sen asiakkaan ja sitten toisten toimijoiden välillä.”

”Sitten tietysti me nyt toimitaan usein semmoisena välitahona, kapaleena niinku yhteydenpidossa välillä niihin viranomaisiin, tai tai olkoon se niihin vuokranantajiin tai muihin tahoihin, plus siihen asunnon saajaan.”

6.3 Monialaisen yhteistyön kehittäminen

Alla olevassa kuviossa 4 on tarkemmin havainnollistettu sisällön analyysin prosessia ja miten tutkijat ovat ainestoa kategorisoineet. Kuviosta näkee, että kehityskohteita oli useita, joista pääkategorioina oli resursointi, monialainen yhteistyö, palvelujärjestelmä osaaminen ja asiakaslähtöisyys.

KUVIO 4. Kehittämisenäkökulma

Haastateltavat pohtivat, että miten monialaista yhteistyötä voisi kehittää siihen suuntaan, että se edesauttaisi asunnottomuuden vähentämistä. Isona teemana ilmeni suorat väylät yhteistyötahoihin ja, että kaikki osapuolet tietävät oman, sekä muiden roolin. Konkreettisenä esimerkkinä mainittiin, että olisi hyvä, jos vuokratyöntekijöihin olisi yhteyshenkilö, joka loisi toimivaa ja avointa keskustelukulttuuria esimerkiksi asunnottomien ihmisten elämäntilanteesta. Tärkeänä myös pidettiin uusien suhteiden luominen mahdollisiin yhteistyötahoihin. Tämä myös vaatii työntekijöiltä palvelujärjestelmäosaamista, sillä on työntekijän vastuulla päivittää tietämystään palvelujärjestelmän muutoksista.

”Et ois jotenkin semmoinen keskusteluyhteys, että ihmisten tilanteesta voitaisiin keskustella ilman, että on vaan niin mustavalkoisesti se joku asuntohakemus ja sitten päätökset tehdään sen perusteella.”

Haastateltavat kritisoivat sitä, että joissain palveluissa ja hankkeissa lähdetään liikaakin kehittämään jotain uutta, kun on jo toimivia ja hyväksi todettuja malleja ja toimintatapoja. Resursseja tulisi enemmän käyttää niiden vahvistamiseen ja juurruttamiseen osaksi palvelujärjestelmää. Osa haastateltavista pohti myös sitä, että aina ei tarvitse olla perustamassa uusia työryhmiä tai hankkeita, vaan tulisi-kin selvittää, että onko jo olemassa tahoja, jotka hoitavat asiaa. Näin myös rajattaisiin palvelujärjestelmän pirstaleisuutta, ettei se leviä entisestään. Kun kehitetään jotain uutta, siinä pitäisi pyrkiä luopumaan byrokraattisista toimintatavoista ja keskittyä asiakaslähtöisyyteen, joka toteutuu käytännössä, ei vain teoriassa.

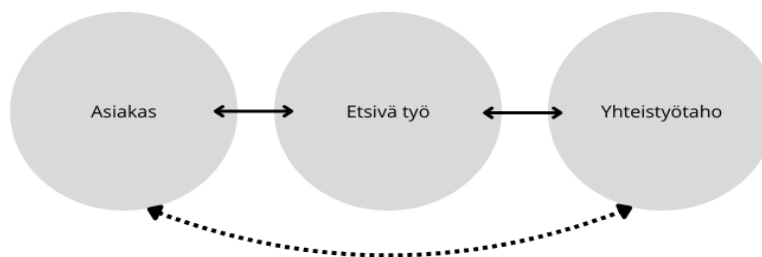
”Mun mielestä kaikkia ryhmiä on paljon, erilaisia yhteistyöverkostoja on tosi laajasti ja ehkä sanoisin, että jotain tällaisia verkostoja voisi tiputtaa pois ja supistaa ja miettiä semmoista oikein kunnon nyrkki-ryhmää, joka pystyy sitten oikeasti paneutuun. Semmonen missä on päättäjiä ei vaan tarinoijia, vaan semmoisia kellä on vyötäisillä vähän painoarvoa sitten tehdä päätöksiä. Ja siellä pitäisi tehdä päätöksiä niinku tän asunnottomuuden vähentämiseen.”

”Pyörää ei tarvitse keksiä aina uudestaan. Jos jollain on jo hyviä, käytänteitä, niin miksi sen toisen tarvitsee keksiä se pyörä uudestaan, vaan otetaan niistä. Kaikki vanha ei ole huonoa, vaan siellä on myös paljon hyvää.”

7 JOHTOPÄÄTÖKSET

Tutkimuksen tavoitteena oli selvittää mikä merkitys monialaisella yhteistyöllä on asunnottomuuden vähentämisessä ja miten monialaista yhteistyötä voisi kehittää. Tulosten perusteella voidaan todeta, että monialaisella yhteistyöllä on merkittävä rooli asunnottomuuden vähentämisessä. Asunnoton ihminen tarvitsee usein samanaikaisesti useita eri palveluita, ja jokaisella palvelulla on oma tietoisensa ja näkökulmansa asiakkaan tilanteesta. Sujuva yhteistyö mahdollistaa laaja-alaisen avun ja ehkäisee päällekkäistä työtä. Andersonin (2013) tutkimus tukee tätä havaintoa, sillä hän korostaa, että tiivis yhteistyö eri toimijoiden välillä on keskeistä asiakkaan edun toteutumisessa. Myös Niskasén ja Rantasén opinäytetyön tuloksissa nostettiin esiin, että asunnottomuuteen liittyy usein kasautuneita ongelmia, jolloin tuen tulee olla monipuolista. (Anderson 2023, 176; Niskanen & Rantanen 2022, 47.) Tulokset osoittavat, että monialainen yhteistyö on avainasemassa asunnottomuuden vähentämisessä, sillä sen avulla voidaan tarjota asiakkaille kokonaisvaltaisempaa apua.

Etsivä työ toimii niin ikään siltana asiakkaan ja muiden toimijoiden välillä. Tulosten perusteella etsivän työn asiakas usein tarvitsee monia eri palveluita, mutta asiakkaan voimavarat tai tieto palveluista voi olla rajallista. Tämän vuoksi etsivän työn toiminta välikappaleena on äärimmäisen tärkeää asiakkaan edun toteutumisen kannalta. Joskus etsivän työn rooli voi olla niinkin yksinkertainen, kuin tarjota yhteydenotto välinettä. Mönkkösen ja Kekonin (2020) mukaan monitoimijaisuus korostaa juuri tätä eli asiakkaan tukemista verkostojen ja eri toimijoiden välisissä rajapinnoissa. Tulosten perusteella voidaan nähdä, että etsivän työn työntekijät toimivat käytännössä tämän monitoimijaisuuden konkretisoijina. (Mönkkönen & Kekoni 2020, 215–217, 221.) Kuvio 5 havainnollistaa tätä etsivän työn roolia.

KUVIO 5. Etsivän työn rooli asiakkaan ja yhteistyökumppaneiden välillä

Tutkimuksen toinen tutkimuskysymys liittyi monialaisen yhteistyön kehittämiseen. Kehittämistarpeet liittyivät erityisesti saavutettavuuteen, resurssien kohdentamiseen ja tiedonkulkuun. Tulokset osoittivat, että tarvittaisiin enemmän suoria yhteyshenkilöitä eri toimijoiden välille. Tämä tukisi sekä yhteistyön sujuvuutta että asiakkaan prosessin etenemistä. Mönkkösen ja Kekonin (2020) mukaan jaettu vastuu ja yhteinen oppiminen ovat edellytyksiä toimivalle monialaiselle yhteistyölle (Mönkkönen & Kekoni 2020, 215). Näiden vahvistaminen voisi tarkoittaa esimerkiksi yhteisiä koulutuksia, joissa eri toimijat pääsisivät tutustumaan toistensa toimintatapoihin ja vahvistamaan yhteistyötä.

Resurssien kohdentaminen nousi myös tärkeäksi teemaksi. Tulosten perusteella on mahdollista, että toisinaan samaa työtä tehdään useaan kertaan, mikä ei ole tarkoituksenmukaista asiakkaan eikä organisaatioiden näkökulmasta. Kehittämisehdotuksena voisi olla, että organisaatiot loisisivat yhteisiä työvälineitä ja toimintamalleja, joilla voidaan vähentää päällekkäisyyttä. Tämä tietenkin vaatisi erityisesti alussa tiivistä yhteistyötä. Yhteisten käytäntöjen avulla voitaisiin selkeyttää eri toimijoiden rooleja ja vastuita, mikä tukisi sujuvampaa tiedonkulkua ja vahvistaisi luottamusta eri toimijoiden välillä. Lisäksi resurssien parempi kohdentaminen mahdollistaisi sen, että aikaa ja osaamista voitaisiin suunnata asiakastyöhön hallinnollisten tai koordinaatiosta johtuvien päällekkäisyyksien sijaan. Tällainen kehittäminen edistäisi myös asiakkaan näkökulmasta eheämpää palvelukonaisuutta, sillä hän ei joutuisi toistuvasti kertomaan samoja asioita eri ammatillisille.

Lisäksi tulokset osoittivat, että palvelujärjestelmän kokonaisuuden tunteminen ei aina ole riittävää. Tämä voi aiheuttaa katkoksia asiakkaan palvelupolkuun. Kehittämiseksi voisi olla palveluohjauksen vahvistaminen siten, että etsivällä työllä olisi aina selkeä rooli palveluketjussa ja kaikilla sosiaali- ja terveysalan työntekijöillä olisi ajantasainen tieto palvelujärjestelmästä.

Yhteenvetona voidaan todeta, että monialainen yhteistyö on keskeinen keino asunnottomuuden vähentämisessä, mutta sen vaikuttavuus edellyttää edelleen kehittämistä. Kehittämistarpeita liittyy erityisesti toimijoiden saavutettavuuteen, resurssien kohdentamiseen, tiedonkulkuun sekä palvelujärjestelmän kokonaisuuden ymmärtämiseen. Näihin panostamalla voidaan vahvistaa yhteistyön sujuvuutta ja tukea asiakkaiden tarpeiden entistä parempaa huomioimista. On tärkeää, että sosiaali- ja terveysalan ammattilaiset, sekä muut viranomaiset ylläpitävät omaa ammattitaitoaan lisäkouluttautumalla.

8 POHDINTA

8.1 Tutkimuksen luotettavuus ja eettisyys

Laadullisen tutkimuksen luotettavuus perustuu tutkimusprosessin läpinäkyvyyteen, aineiston ja analyysin huolelliseen kuvaamiseen sekä tutkijan oman roolin reflektointiin. Luotettavuutta tukee se, että aineisto on kerätty tutkimuskysymyksiin sopivalla menetelmällä ja että tulkintoja havainnollistetaan suurin lainauksin. Laadullisessa tutkimuksessa ei tavoitella määrällistä yleistettävyyttä, vaan tulosten uskottavuutta ja sitä, miten hyvin ne kuvaavat tutkittavaa ilmiötä. Tässä tutkimuksessa luotettavuus rakentuu aineiston monipuolisuudesta, tarkoituksenmukaisesta menetelmästä ja systemaattisesta analyysistä. (Merriam & Grenier 2019, 45–47.)

Ennen tutkimusta selvitettiin, ovatko tutkijat esteellisiä. Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, ettei tutkija ole sellaisessa asemassa, joka voisi vaikuttaa hänen puolueettomuuteensa. Tutkija olisi esimerkiksi sellaisessa tilanteessa esteellinen, jos haastateltavana olisi tutkijan läheinen. (Näreaho, Kettunen, Kärki & Päälysaho 2022, 5; Hallintolaki 6.6.2003/434.) Jotta tutkimuksen tulokset ovat luotettavia, on haastateltavia oltava useampi. Tutkimusta varten haastateltiin kolme työparia ja yksi työntekijä, työparinsa estymisen vuoksi. Haastateltaville lähetettiin ennakoon tiedote haastattelusta, jotta he tietävät mitä asiaa tullaan käsittelemään ja voivat orientoitua aiheeseen. Haastattelussa otettiin huomioon, että haastateltuun saattaa osallistua pääosin työntekijöitä ketkä ovat tehneet työtä pitkään, sillä uusilla työntekijöillä voi olla suurempi kynnys osallistumiseen. Tämä voi poissulkea joitain näkemyksiä tai kehitysideoita. Haastattelussa otettiin huomioon myös mahdollinen saturaatio, eli toistuvien vastauksien ilmiö.

Haastattelun kysymykset (liite 1) on muotoiltu avoimiksi kysymyksiksi, jotta haastateltavat voivat vasta ilman johdattelua ja haastattelussa saadaan mahdollisimman todenmukaisia vastauksia (Näreaho yms. 2020, 5). Yksi kysymyksistä kuitenkaan ei ollut avoin, koska sillä kysymyksellä haluttiin varmistaa, että muilla kysymyksillä ei tehdä ennako-oletuksia haastateltavien vastauksista.

Haastattelut ovat tässä tutkimuksessa anonyymejä, mutta haastatteluvaiheessa haastateltavien nimet olivat haastattelijoiden tiedossa, jotta haastattelutilanne on luonteva. Haastateltavat rekrytoitiin siten, että johtava ohjaaja Mika Harinen jakoi työryhmälle tiedotteen haastatteluista. Haastateltavilta kerättiin suostumuslomake sähköisesti ennen haastattelua (liite 4) ja haastattelusta sai kieltäytyä koska tahansa. Suostumuslomakkeessa kysyttiin aika, paikka, haastateltavan nimi ja nimikirjoitus. Haastateltaville annettiin myös tietosuojailmoitus (liite 2) luettavaksi, jotta he tietävät miten heidän tietojansa tullaan käsittelemään. Haastattelut äänitettiin Microsoft Teamsin avulla, ja sen jälkeen ne on litteroitu sähköiseen muotoon. Kaikkia haastatteluissa kerättyjä aineistoja on käsitelty salaisesti. Aineisto on aina ollut suojattuna käyttäjätunnuksella ja salasalla. Aineisto on vain opinnäytetyön tekijöiden saatavilla ja sitä on käytetty vain tätä tutkimusta varten. Kaikki aineisto on tuhottu tutkimuksen valmistuttua ja haastattelijat noudattavat salassapitovelvollisuutta koko opinnäytetyöprosessin aikana ja sen jälkeen.

8.2 Jatkotutkimusehdotukset

Jatkotutkimusehdotuksia mietittäessä monialaisen yhteistyön ja etsivän työn näkökulmasta, voisi olla hyvä tarkastella tekijöitä, jotka voivat vaikuttaa asiakkaiden palveluiden saavutettavuuteen. Etenkin haavoittuvissa asiakasryhmissä, kuten asunnottomien parissa, palveluiden hyödyntäminen ei aina ole itsestään selvää. Palveluiden saatavuuteen, tiedonkulkuun ja asiakkaiden osallisuuteen liittyvät haasteet voivat heikentää yhteistyön tehokkuutta ja asiakkaan saamaa tukea. Näiden tekijöiden kartoittaminen ja ymmärtäminen auttaa tunnistamaan kehityskohteita, jotka vahvistavat monialaisen yhteistyön toimivuutta ja tukevat asiakkaiden palveluprosessien sujuvuutta.

Digitalisaation lisääntyessä sosiaali- ja terveystaloudissa korostuu tarve huomioida asiakkaiden digiosaaminen. Haastatteluissa mainittiin muutamaan kertaan, että monilla asunnottomilla ei ole esimerkiksi puhelinta, joka vaikeuttaa yhteydenpitoa palveluihin, jotka eivät tee jalkautuvaa työtä. Erilaiset elämäntilanteet myös vaikuttavat siihen, miten digitaaliset palvelut kehittyvät. Tämä voi johtaa siihen, että haa-

voittuvassa asemassa olevat ryhmät, kuten asunnottomat ja etsivän työn kohde-ryhmät, voivat jäädä palveluiden ulkopuolelle, jos digikuilua ei huomioida. Digiosattomuus voi ilmetä siis esimerkiksi puutteellisena pääsynä internetiin, laitteiden puutteena tai vähäisinä digitaalisina taitoina, mikä vaikeuttaa palveluiden käyttämistä ja saattaa jättää kokonaan tarvittavan palvelun ulkopuolelle. Monialaisessa yhteistyössä tämä korostaa työntekijöiden tarvetta tunnistaa asiakkaiden digitaidot ja tarjota tukea palveluiden käyttöön, esimerkiksi ohjauksen, vaihtoehtoisten osallistumistapojen tai perinteisten yhteydenpitomuotojen avulla. Jatkotutkimuksessa voisi selvittää, millä keinoilla digikuilua voidaan vähentää asunnottomien kohdalla.

LÄHTEET

Andersson, B. 2013. Finding ways to the hard to reach—considerations on the content and concept of outreach work. *European journal of social work* 16 (2), 171–186. Vaatii käyttöoikeuden. https://andor.tuni.fi/permalink/358FIN_TAMPO/176jdv/cdi_proquest_miscellaneous_1438552664

Asunnottomat 2023. Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskus (Ara). Selvitys 2/2024. Viitattu 13.2.2025.

Asunnottomat 2024. Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskus (Ara). Selvitys 2/2025. Viitattu 13.2.2025. <https://www.ara.fi/fi/document/asunnottomat-2024>

Erkkilä, E. 2017. Asunnottomuus ja sosiaalityö. Teoksessa Aulikki Kananoja, Martti Lähteinen & Pirjo Marjamäki (toim.) *Sosiaalityön käsikirja*. Helsinki: Tietosanoma Oy, 307–312.

Filges, T., Dalgaard, N. T. & Viinholt, B. C. A. 2022. Outreach programs to improve life circumstances and prevent further adverse developmental trajectories of at-risk youth in OECD countries: A systematic review. *Campbell Systematic Reviews* 18, e1282. Viitattu 28.11.2024. Vaatii käyttöoikeuden. https://andor.tuni.fi/permalink/358FIN_TAMPO/176jdv/cdi_doaj_primary_oai_doaj_org_article_3af2cda8071e4e35b5e4fa566dbc53f3

Fredriksson, P. 2000. Asuntopoliittinen strategia 2000–2003. Selvitysmiehen ehdotus. Helsinki: Ympäristöministeriö.

Granfelt, R. 1998. Kertomuksia naisten kodittomuudesta. *Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran toimituksia* 702. Helsinki: Suomalaisen Kirjallisuuden Seura.

Hallintolaki 6.6.2003/434. Viitattu 26.11.2024. <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2003/20030434#O2L5P28>

Huhtajärvi, P. 2007. Ammatillinen etsivä työ. Teoksessa Hoikkala, T. & Sell, A. (toim.) 2007. *Nuorisotyötä on tehtävä. Menetelmien perustat, rajat ja mahdollisuudet*. Helsinki: Nuorisotutkimusverkosto/Nuorisotutkimusseura julkaisuja 76. 446–457.

Juhila, K. 2018. *Aika, paikka ja sosiaalityö*. Tampere: Vastapaino. E-kirja.

Juhila, K. 2006. *Sosiaalityöntekijöinä ja asiakkaina: sosiaalityön yhteiskunnalliset tehtävät ja paikat*. Tampere: Vastapaino. E-kirja.

Kaartinen-Koutaniemi, J. & Nuorten keskus. 2012. *Etsivässä työssä*. Helsinki: LK-kirjat.

Karjalainen, J. 2010. Lainrikkajat asunto- ja työllisyyspolitiikan reunalla. Teoksessa Sakari Hänninen, Elina Palola & Maija Kaivonurmi (toim.) *Mikä meitä jakaa? Sosiaalipolitiikkaa kilpailuvaltiossa*. Helsinki: Yliopistopaino, 138–161.

- Kansaneläkelaitos. 2024. Toimeentulotuessa hyväksyttäviin asumismenoihin muutos 1.4.2024 – näin se näkyy vuokranantajille. Verkkosivu. Viitattu 26.8.2025. <https://www.kela.fi/ajankohtaista/toimeentulotuessa-hyvaksyttaviin-asumismenoihin-muutos-1.4.2024-nain-se-nakyy-vuokranantajille>
- Kekoni, T., Mönkkönen, K., Hujala, A., Laulainen, S. & Hirvonen, J. 2019. Moniammatillisuus käsitteinä ja käytäntöinä. Teoksessa: Mönkkönen, K., Kekoni, T. & Pehkonen, A. (toim.) *Moniammatillinen yhteistyö – Vaikuttava vuorovaikutus sosiaali- ja terveysalalla*. Helsinki: Gaudeamus
- Kettunen, M. 2007. Kysymyksiä asunnottomuudesta Suomessa. Viitattu 29.8.2025. <https://www.julkari.fi/bitstream/handle/10024/100668/074kettunen.pdf?sequence=1>
- Kvarnström, S. 2011. Collaboration in Health and Social Care. Service User Participation and Teamwork in Interprofessional Clinical Microsystems. Jönköping: School of Health Sciences. Jönköping University. Dissertation Series No. 15. Viitattu 15.11.2024. <https://www.diva-portal.org/smash/get/diva2:417626/FULLTEXT01.pdf>
- Kvist, P. 2020. Kenellä on vastuu asunnottomuudesta? Tapaustutkimus oululaisesta asunnottomuudesta. Jyväskylän yliopisto. Humanistinen- ja yhteiskuntatieteellinen tiedekunta. Pro -gradu tutkielma. Viitattu 29.8.2025. <https://urn.fi/URN:NBN:fi:jyu-202006013598>
- Lehtonen, J & Salonen, J. 2008. Asunnottomuuden monet kasvot. Suomen ympäristö 3/2008. Helsinki: Ympäristöministeriö.
- Lybeck, T. & Walldén, J. 2011. Monialaisen yhteistyön määrittely. Teoksessa Aaltonen, K. (toim.) 2011. Nuorten hyvinvointi ja monialainen yhteistyö. Helsinki: Tietosanoma Oy.
- Merriam, S. B. & Grenier, R. S. 2019. Qualitative research in practice: examples for discussion and analysis. E-kirja. 2.painos. San Francisco, California: Jossey-Bass. Viitattu 19.9.2025. https://andor.tuni.fi/permalink/358FIN_TAMPO/1j3mh4m/alma9911190432005973
- Mönkkönen, K. & Kekoni, T. 2020. Monitoimijaisuus työntekijän voimavarana ja haasteena. Teoksessa: S. Kalliola, K. Mönkkönen & L. Kurki (toim.) Työelämän tutkimusavauksia. Tampere: Tampere University Press. Viitattu 29.8.2025. https://trepo.tuni.fi/bitstream/handle/10024/124079/monkkonen_ym_monitoimijaisuus_tyontekijan_voimavarana.pdf
- Niskanen, A. & Rantanen, H. 2022. ViaDia Pirkanmaa ry:n Kadulta Kotiin -hanke. Merkitys yksilölle ja palvelujärjestelmälle. Sosionomin tutkinto-ohjelma. Tampereen ammattikorkeakoulu. Opinnäytetyö. Viitattu 26.8.2025. https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/780344/Niskanen_Annika_Rantanen_Heli.pdf?sequence=2&isAllowed=y https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/780344/Niskanen_Annika_Rantanen_Heli.pdf?sequence=2&isAllowed=y

Näreaho, S., Kettunen, J., Kärki, A. & Päällysaho, S. 2020. Vastuullinen opin-
näytetyö. Ammattikorkeakoulujen opinnäytetöiden eettiset suositukset. Arene
ry. Verkkosivu. Viitattu 26.11.2024. [https://www.arene.fi/wp-content/uploads/Ra-
portit/2020/Arenen%20ONT%20eettiset%20ohjeet%20esitysmateri-
aali%202020.pdf?_t=1578486373](https://www.arene.fi/wp-content/uploads/Raportit/2020/Arenen%20ONT%20eettiset%20ohjeet%20esitysmateri-
aali%202020.pdf?_t=1578486373)

Puusa, A. & Juuti, P. 2020. Mitä laadullisella tutkimuksella tarkoitetaan? Teok-
sessa Puusa, A. & Juuti, P. (toim.) 2020. Laadullisen tutkimuksen näkökulmat ja
menetelmät. E-kirja. Helsinki: Gaudeamus. Viitattu 2.11.2024. Vaatii käyttöoi-
keuden.

Puusa, A. & Juuti, P. 2020. Laadullisen tutkimuksen olemus. Teoksessa Puusa,
A. & Juuti, P. (toim.) 2020. Laadullisen tutkimuksen näkökulmat ja menetelmät.
E-kirja. Helsinki: Gaudeamus. Viitattu 2.11.2024. Vaatii käyttöoikeuden.

Saari, J. 2015. Huono-osaiset: elämän edellytykset yhteiskunnan pohjalla. E-
kirja. Helsinki: Gaudeamus. Viitattu 29.8.2025. Vaatii käyttöoikeuden.

Sannino, A., Engeström, Y. & Kärki, E. 2023. Moniammatillinen liikkuva tuki
asunnottomuuden voittamiseksi: Tutkimus Jyväskylän Nopsajalka-työstä. RE-
SET, Kasvatustieteiden ja kulttuurin tiedekunta. Tampereen yliopisto. Tutkimus-
raportti. Viitattu 29.8.2025. [https://re-
search.tuni.fi/app/uploads/2023/02/a5678c02-jyvaskylan-nopsajalka_raportti-
suomeksi_23.2.23_pdf.pdf](https://re-
search.tuni.fi/app/uploads/2023/02/a5678c02-jyvaskylan-nopsajalka_raportti-
suomeksi_23.2.23_pdf.pdf)

Sosiaalihuoltolaki 30.12.2014/1301. Viitattu 22.11.2024. [https://www.fin-
lex.fi/fi/laki/alkup/2014/20141301#Pidm46263583117568](https://www.fin-
lex.fi/fi/laki/alkup/2014/20141301#Pidm46263583117568)

Sosiaalihuoltolaki 1280/2022. Viitattu 26.11.2024. [https://www.finlex.fi/fi/laki/al-
kup/2022/20221280#Pidm46263581526832](https://www.finlex.fi/fi/laki/al-
kup/2022/20221280#Pidm46263581526832)

Sosiaali- ja terveysministeriö. 2024. Sosiaalihuoltolain soveltamisopas 2024.
Sosiaali- ja terveysministeriön julkaisuja 2024/13. Viitattu 8.9.2025. [https://jul-
kaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/165650/STM_2024_13.pdf?se-
quence=1&isAllowed=y](https://jul-
kaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/165650/STM_2024_13.pdf?se-
quence=1&isAllowed=y)

Tampereen kaupunki. 2025. Asunnottomuus kasvoi Tampereella vuonna 2024
– kaupungin ja hyvinvointialueen yhteishanke pitkäaikaisasunnottomuuden
poistamiseksi käynnistyy. Verkkosivu. Viitattu 13.2.2025. [https://www.tam-
pere.fi/ajankohtaista/2025/02/10/asunnottomuus-kasvoi-tampereella-vuonna-
2024-kaupungin-ja](https://www.tam-
pere.fi/ajankohtaista/2025/02/10/asunnottomuus-kasvoi-tampereella-vuonna-
2024-kaupungin-ja)

Tuomi, J. & Sarajärvi, A. 2018. Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi. Uudis-
tettu laitos. E-kirja. Viitattu 13.2.2025. Vaatii käyttöoikeuden. Helsinki: Tammi.

VVA ry. 2024. Asunnottomuus. Verkkosivu. Viitattu 13.2.2025.
<https://www.vvary.fi/asunnottomuus>

Ympäristöministeriö. 2025. Asunnottomuusselvitykset. Verkkosivu. Viitattu
19.9.2025. <https://www.varke.fi/fi/tilastot-ja-julkaisut/asunnottomuus>

LIITTEET

Liite 1. Haastattelukysymykset

Ryhmähaastattelu työpareittain Pirkanmaan hyvinvointialueen Etsivän Työn työntekijöille

Aluksi esittäytyminen ja tutkimuksen läpi käyminen

- Tutkimuksen tarkoitus
- Anonymiteetti
- Vapaaehtoisuus
- Tietosuoja
- Salassapitovelvollisuus

Kysymykset

Teema 1. ASUNNOTTOMUUS TAMPEREELLA

- Kohtaatteko työssänne asunnottomuutta?
- Millaisena koet asunnottomuustilanteen Tampereella tällä hetkellä?
- Oletko havainnut muutoksia asunnottomuuden määrässä tai luonteessa viime vuosina?
- Oletko havainnut kaupungin eri alueilla eroja asunnottomuuden esiintymisessä?
- Mitkä ovat suurimmat haasteet, joita asunnottomat henkilöt kohtaavat palveluihin pääsyssä?
- Onko joitain asioita, jotka toimivat asunnottomuuden vähentämisessä Tampereella?

Teema 2. MONIALAISEN YHTEISTYÖNTYÖN KEHITTÄMINEN

- Tekeekö etsivä työ yhteistyötä eri tahojen kanssa, liittyen asunnottomuuden vähentämiseen. Jos kyllä, niin minkälaista yhteistyötä ja minkä tahojen kanssa?
- Mikä merkitys monialaisella yhteistyöllä on asunnottomuuden vähentämisessä?
- Miten arvioit eri toimijoiden roolia monialaisessa yhteistyössä asunnottomuuden vähentämisessä?
- Onko monialainen yhteistyö sujuvaa, vai onko siinä haasteita? Jos kyllä, niin millaisia?
- Tuleeko sinulla mieleen keinoja monialaisen yhteistyön parantamiseksi?

Liite 2. Tiedote

Hei!

Olemme kolmannen vuoden sosionomiopiskelijoita Tampereen ammattikorkeakoulusta ja teemme opinnäytetyötä Pirkanmaan hyvinvointialueen Etsivän Työn työntekijöiden näkökulmia monialaisen yhteistyön merkityksestä asunnottomuuden vähentämiseen. Tutkimuksen tavoitteena on selvityksen kautta tuoda etsivän työn työntekijöiden näkemyksiä esiin, miten asunnottomuus näkyy heidän työssään ja minkälainen merkitys monialaisella yhteistyöllä on asunnottomuuden vähentämisessä. Työntekijöiden kokemusten ja ajatusten myötä tavoitteena on tuoda esille heidän näkemyksensä asunnottomuudesta Tampereella ja miten monialaista yhteistyötä voisi kehittää, jotta se palvelisi asiakkaita parhaalla mahdollisella tavalla.

Haluamme toteuttaa tutkimuksemme työparihaastatteluina, johon tarvitsisimme noin 3–4 työparia haastateltavaksi. Haastattelut olisi tarkoitus järjestää keväällä 2025, riippuen kuinka nopeasti tutkimuslupa hyväksytään. Haastatteluiden kesto olisi noin 1 tunti per työpari. Haastattelua varten olemme laatineet avoimet kysymykset valmiiksi. Haastattelu tullaan tallentamaan litterointia varten Microsoft Teamsin avulla, mutta tallennukset hävitetään asianmukaisesti opinnäytetyön valmistuttua. Aineistoa käytetään vain tässä opinnäytetyössä ja kaikki kerättävä aineisto tulee olemaan suojattuna käyttäjätunnuksella ja salasanalla tai lukitussa kaapissa.

Kerättyjä tietoja käsitellään luottamuksellisesti ja tulette saamaan tietosuojailmoituksen luettavaksi, jossa käy ilmi, miten käsittelemme tietojanne. Haastattelua varten kysymme teiltä nimen ja nimikirjoituksen, mutta tiedot ovat ainoastaan allekirjoittaneiden saatavilla. Haastattelun tuloksia ei pysty yhdistämään teihin ja opinnäytetyössä esiinnytte anonyymeinä. Haastatteluun osallistuminen on täysin vapaaehtoista ja voitte peruuttaa osallistumisenne milloin vain.

Mikäli haluat osallistua tutkimukseen, ole meihin yhteydessä sähköpostilla.

Kiitos jo etukäteen, ja jos teillä tulee mieleen mitään kysyttävää, ottakaa rohkeasti yhteyttä!

Ystävällisin terveisin

Eveliina Virtanen
eveliina.virtanen@tuni.fi

Ida Vikman
ida.vikman@tuni.fi

Tampereen ammattikorkeakoulu, Sosionomi (AMK)

Liite 3. Suostumuslomake

SUOSTUMUSLOMAKE**Suostumus tutkimukseen osallistumiseksi**

Tutkimuksen nimi: Pirkanmaan hyvinvointialueen Etsivän Työn työntekijöiden näkökulmia monialaisen yhteistyön merkityksestä asunnottomuuden vähentämiseen.

Minua on pyydetty osallistumaan yllä mainittuun tieteelliseen tutkimukseen ja olen saanut kirjallista tietoa tutkimuksesta ja mahdollisuuden esittää siitä tutkijalla (-joille) kysymyksiä.

Ymmärrän, että tutkimukseen osallistuminen on vapaaehtoista ja että minulla on oikeus kieltäytyä siitä sekä peruuttaa suostumus ja keskeyttää tutkimus väliaikaisesti syytä ilmoittamatta. Ymmärrän myös, että tiedot käsitellään luotamuksellisina.

Annan suostumukseni tutkimukseen.

Paikka ja päivämäärä

Allekirjoitus

Nimenselvennys

Liite 4. Tietosuojailmoitus

1. Rekisterinpitäjä	Ida Vikman ida.vikman@tuni.fi
2. Yhteishenkilö rekisteriä koskevissa asioissa	Ida Vikman 0404402399 ida.vikman@tuni.fi
3. Tietosuojavastaava	tietosuoja.tamk@tuni.fi
4. Rekisterin nimi	”Ei sitä turhaan sanota, että yhteistyössä on voimaa”: Monialaisen yhteistyön merkitys asunnottomuuden vähentämiseen
5. Henkilötietojen käsittelyn tarkoitus sekä käsittelyn oikeusperuste	Käsittelyn tarkoitus: Opinnäytetyö Käsittelyperuste: ☐ Suostumus ☐ Sopimus

	☐ Lakisääteinen velvoite ☐ Rekisteröidyn elintärkeä etu ☒ Yleistä etua koskeva tehtävä tai julkisen vallan käyttö ☐ Rekisterinpitäjän oikeutettu etu Jos käsittelyperusteena on <i>suostumus</i> , kuvaus siitä, miten suostumuksen voi peruuttaa: Jos käsittelyperusteena on <i>rekisterinpitäjän oikeutettu etu</i> , kuvaus rekisterinpitäjän oikeutetusta edusta:
6. Rekisterin tietosisältö	- Nimitiedot
7. Säännönmukaiset tietolähteet	Suostumuslomake
8. Tietojen säännönmukaiset luovutukset ja vastaanottajaryhmät	Säännönmukaiset luovutukset kolmansille tahoille: Rekisterin henkilötietojen käsittelyä on ulkoistettu toimeksiantosopimuksella: ☒ Ei ☐ Kyllä, lisätietoa ulkoistetusta käsittelystä:

<p>9. Tietojen siirto EU:n tai ETA:n ulkopuolelle</p> <p>Mikäli tietoja siirretään ETA-alueen ulkopuolelle, kuvaus käytettävistä suojoimista</p>	<p>Siirretäänkö rekisterin tietoja kolmanteen maahan tai kansainväliselle järjestölle EU:n tai ETA-alueen ulkopuolelle:</p> <p>☒ Ei</p> <p>☐ Kyllä, mihin:</p> <p>Kuvaus käytettävistä suojoimista:</p> <p>-</p>
<p>10. Rekisterin suojausten periaatteet</p>	<p>A manuaalinen aineisto</p> <p>Ei ole.</p> <p>B sähköisesti käsiteltävät tiedot</p> <p>Suostumuslomake</p>
<p>11. Henkilötietojen säilyttämisaika tai säilyttämisaajan määrittämiskriteerit</p>	<p>31.12.2025.</p>
<p>12. Tieto automaattisen</p>	<p>Rekisterin tietoja käytetään automatisoituun yksittäispäätöksiin, profilointi mukaan lukien:</p>

<p>päätöksen- teon tai pro- filoinnin ole- massa- olosta sekä tieto käsitte- lyn logii- kasta ja merkityk- sestä rekis- teröidylle</p>	<p>☒ Ei</p> <p>☐ Kyllä, mihin:</p>
<p>13. Rekiste- röidyn oi- keudet</p>	<p>Rekisteröidyllä on, ellei tietosuojalainsäädännöstä muuta johdu:</p> <ul style="list-style-type: none"> - <u>Tietojen tarkastusoikeus (oikeus saada pääsy henkilötietoihin)</u> <ul style="list-style-type: none"> o Rekisteröidyllä on oikeus tietää, käsitelläänkö hänen henkilötietojaan vai ei, ja mitä henkilötietoja hänestä on tallennettu. - <u>Oikeus tietojen oikaisemiseen</u> <ul style="list-style-type: none"> o Rekisteröidyllä on oikeus vaatia, että häntä koskevat virheelliset, epätarkat tai puutteelliset henkilötiedot oikaistaan tai täydennetään ilman aiheetonta viivytystä. Lisäksi henkilöllä on oikeus vaatia, että tarpeettomat henkilötiedot poistetaan. - <u>Oikeus tietojen poistamiseen</u> <ul style="list-style-type: none"> o Rekisteröidyllä on poikkeustapauksissa oikeus saada henkilötietonsa kokonaan poistettua rekisterinpitäjän rekistereistä (oikeus tulla unohdetuksi). - <u>Oikeus käsittelyn rajoittamiseen</u> <ul style="list-style-type: none"> o Rekisteröidyllä on tietyissä tilanteissa oikeus pyytää henkilötietojensa käsittelyn rajoittamista siksi aikaa, kunnes hänen tietonsa on asianmukaisesti tarkistettu ja korjattu tai täydennetty.

	<ul style="list-style-type: none"> - <u>Vastustamisoikeus</u><ul style="list-style-type: none"> ○ Rekisteröidyllä on tietyissä tilanteissa oikeus henkilökohtaiseen, erityiseen tilanteeseensa perustuen milloin tahansa vastustaa henkilötietojensa käsittelyä. - <u>Oikeus siirtää tiedot järjestelmästä toiseen</u><ul style="list-style-type: none"> ○ Rekisteröidyllä on tietyissä tilanteissa oikeus saada häntä koskevat henkilötiedot, jotka hän on toimittanut rekisterinpitäjälle, jäsennellyssä, yleisesti käytetyssä ja koneellisesti luettavassa muodossa, ja oikeus siirtää tiedot toiselle rekisterinpitäjälle. - <u>Oikeus tehdä valitus valvontaviranomaiselle</u><ul style="list-style-type: none"> ○ Rekisteröidyllä on oikeus tehdä valitus erityisesti vakinaisen asuin- tai työpaikkansa sijainnin mukaiselle valvontaviranomaiselle, jos hän katsoo, että henkilötietojen käsittelyssä rikotaan EU:n yleistä tietosuojasetusta (EU) 2016/679. Rekisteröidyllä on lisäksi oikeus käyttää hallinnollisia muutoksenhakukeinoja sekä muita oikeussuojakeinoja. ○ Yhteystiedot: Tietosuojavaltuutetun toimisto, PL 800, 00521 Helsinki tietosuoja@om.fi <p>Rekisteröidyn oikeuksien toteuttamiseen liittyvät pyynnöt toimitetaan sähköisenä ammattikorkeakoulun asiointisähköpostiin tamk@tuni.fi, tai paperipostina osoitteeseen Tampereen ammattikorkeakoulu 33520 TAMPERE</p>
--	--